

PATVIRTINTA
Utenos regioninio profesinio mokymo
centro direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymu Nr. V- 27

**UTENOS REGIONINIAME PROFESINIO MOKYMO
CENTRE VYKDOMŲ MOKYMO
PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO
PLANAS 2019–2020 m. m.**

Utena, 2019

TURINYS

I.	Bendrosios nuostatos	3
II.	Veiklos tikslas ir uždaviniai 2019–2020 m.m.	6
III.	Ugdymo programų vykdymo bendrosios nuostatos	6
III.I.	Ugdymo proceso organizavimo trukmė	6
III.II.	Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo plano 2019–2020 m.m. rengimas. Centro ugdymo turinio formavimas ir įgyvendinimas	11
IV.	Mokinio gerovės užtikrinimas ir sveikatos ugdymas centre	15
V.	Pažintinių, kultūrinių, socialinių ir pilietinių veiklų plėtojimas	17
VI.	Mokinių mokymosi krūvio reguliavimas	18
VII.	Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas, mokymosi pasiekimų gerinimas	20
VIII.	Neformaliojo mokinių švietimo organizavimas centre	22
IX.	Ugdymo turinio integravimas	24
X.	Dalykų mokymo intensyvinimas	26
XI.	Ugdymo diferencijavimas	26
XII.	Mokinio individualaus ugdymo plano sudarymas	27
XIII.	Centro ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimas	28
XIV.	Asmenų, baigusių užsienio valstybės ar tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą, ugdymo organizavimas	29
XV.	Laikinių grupių sudarymas, grupių dalijimas	29
XVI.	Pagrindinio ugdymo programos II dalies vykdymas	32
XVI.I.	Pagrindinio ugdymo programos vykdymo bendrosios nuostatos	32
XVI.II.	Ugdymo sričių mokymo organizavimas	33
XVII.	Ugdymo karjerai organizavimas	35
XVIII.	Mokinių savarankiško mokymosi organizavimas	36
XIX.	Vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su formaliojo profesinio mokymo programa	37
XIX.I.	Vidurinio ugdymo programos vykdymo bendrosios nuostatos	37
XIX.II.	Ugdymo sričių dalykų mokymo organizavimas	38
XX.	Profesinio mokymo programų vykdymas	41
XXI.	Profesinio mokymo programų įgyvendinimas papildomo priėmimo, organizuoto mokslo metų eigoje, metu priimtiems mokiniams	52

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Utenos regioninio profesinio mokymo centro (toliau – Centro) vykdomų mokymo programų įgyvendinimo planas reglamentuoja pagrindinio ugdymo programos II dalies, vidurinio, formaliojo profesinio mokymo programų pirmajai kvalifikacijai įgyti vykdymą Centre 2019–2020 mokslo metais.

2. Planą parengė 2019 m. balandžio 17 d. direktoriaus įsakymu Nr. V1-158 sudaryta darbo grupė. Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo planas parengtas vadovaujantis demokratiškumo, prieinamumo ir bendradarbiavimo principais. Į plano rengimo darbo grupę įtraukti mokytojai, mokiniai ir tėvai.

3. Plane vartojamos sąvokos:

Dalyko modulis – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

Kontrolinis darbas – žinių, gebėjimų, įgūdžių demonstravimas arba mokinio žinioms, gebėjimams, įgūdžiams patikrinti skirtas ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

Laikinoji grupė – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

Pamoka – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

Mokinio individualus ugdymo planas – mokinio besimokančio pagal vidurinio ugdymo programą, pasirinkti mokytis dvejiems mokslo metams dalykai, dalykų kursai ir moduliai, suderinti su Centro galimybėmis.

Pasirenkamasis dalykas – Centro siūlomas ir mokinio laisvai pasirenkamas dalykas.

Privalomas dalykas – dalykas, kurį mokinys privalo mokytis pagal Ugdymo programą.

Teminis arba ilgalaikis dalyko planas – dalyko ugdymo ir turinio gairės, mokytojo parengtos atsižvelgiant į numatomus mokinio pasiekimus ir kompetencijas pagal vidurinio ugdymo bendrąsias ir profesinio mokymo programas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro.

Neformalusis švietimas – Centre organizuojama ir mokinio krepšelio lėšomis finansuojama neformaliojo vaikų švietimo veikla, skirta mokinių, pasirinkusių menines, sporto, technologines, sveikatinimo ar panašias veiklas, asmeninėms, socialinėms, edukacinėms, profesinėms kompetencijoms ugdyti.

Ugdymo individualizavimas – ugdymo turinio pritaikymas mokiniui pagal individualius jo ugdymosi poreikius ir Centro galimybes.

Centre vykdomų programų įgyvendinimo planas – Centre vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas, vadovaujantis bendraisiais ugdymo planais.

Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

4. Sudarydamas ir įgyvendindamas Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo planą Centras vadovaujasi šiais dokumentais:

4.1. Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymu;

4.2. Lietuvos Respublikos Profesinio mokymo įstatymu;

4.3. Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro (2017 03 13 Nr. V-284, 2011 08 10 Nr. V-773 nauja redakcija);

4.4. 2019–2020 ir 2020–2021 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. V-417;

4.5. 2019–2020 ir 2020–2021 mokslo metų bendraisiais profesinio mokymo planais, patvirtintais švietimo ir mokslo ministro 2019 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu Nr. V- 929;

4.6. vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-296;

4.7. pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433;

4.8. LR švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. V-479 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymo Nr. V-482 „Dėl formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

4.9. mokymosi pagal formaliojo švietimo programas formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-1049;

4.10. LR švietimo ir mokslo ministro 2015 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-1101 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. V-1049 „Dėl mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

4.11. kitais profesinį mokymą ir bendrąjį ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais;

4.12. bendrojo ugdymo turinį gimnazijos I-oje ir II-oje klasėje besimokantiems mokiniams reglamentuoja Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų, III-oje ir IV-ojoje klasėje – Vidurinio ugdymo bendrųjų programų, Centro direktoriaus patvirtintų pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių programų pagrindu parengti ir patvirtinti mokomųjų dalykų teminiai planai, Mokytojų susirinkimo nutarimai. Profesinio mokymo turinį reglamentuoja profesinio mokymo programų pagrindu

parengti profesinio mokymo dalykų teminiai planai, profesijos mokytojų metodinės grupės susirinkimų nutarimai.

5. Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo planas rengiamas 2019–2020 m. m., koreguojamas atsižvelgiant į pakitusias ugdymo proceso sąlygas, atsižvelgiant į Centro strateginės veiklos tikslus ir uždavinius, veiklų prioritetus, mokinių pažangos ir pasiekimų stebėsenos rezultatus, Centro finansinius išteklius, mokinių mokymosi poreikių tyrimo rezultatus.

6. Šiame plane vartojami klasių, grupių pavadinimų sutrumpinimai:

9 kl. – 9 klasė, pagrindinio ugdymo antrosios dalies programa;

10 kl. – 10 klasė, pagrindinio ugdymo antrosios dalies programa;

Mr-19 – I kursas, 3 metų trukmės virėjo modulinė profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

As-19 – I kursas, 3 metų trukmės apdailininko (statybininko) modulinė profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

Ar-19 – I kursas, 3 metų trukmės automobilių mechaniko profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

Ak-19 – I kursas, 1 metų trukmės apskaitininko ir kasininko modulinė profesinio mokymo programa;

Mo-19 – I kursas, 1 metų trukmės maisto (mėsos, pieno, duonos) pramonės darbuotojo modulinė profesinio mokymo programa;

Ko-19 – I kursas, 1,5 metų trukmės konditerio modulinė profesinio mokymo programa;

Am-19 – I kursas, 2 metų trukmės automobilių mechaniko modulinė profesinio mokymo programa;

Vr-19 – I kursas, 3 metų trukmės virėjo modulinė profesinio mokymo programa;

Mr-18 – II kursas, 3 metų trukmės virėjo modulinė profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

As-18 – II kursas, 3 metų trukmės apdailininko (statybininko) profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

Ar-18 – II kursas, 3 metų trukmės automobilių mechaniko profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

V-18 gr. – II kursas, 3 metų trukmės viešbučio darbuotojo profesinio mokymo programa;

Ko-18 – II kursas, 1,5 metų trukmės konditerio modulinė profesinio mokymo programa;

Mr-17 – II kursas, 3 metų trukmės virėjo modulinė profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

As-17 – II kursas, 3 metų trukmės apdailininko (statybininko) profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

Ar-17 – II kursas, 3 metų trukmės automobilių mechaniko profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa;

V-17 – III kursas, 3 metų trukmės viešbučio darbuotojo profesinio mokymo programa;

Mo-19-T – I kursas, 1 metų trukmės maisto (mėsos, pieno, duonos) pramonės darbuotojo modulinė tęstinio profesinio mokymo programa;

Ko-19-T – I kursas, 1,5 metų trukmės konditerio modulinė tęstinio profesinio mokymo programa;

Ak-19-T – I kursas, 1 metų trukmės apskaitininko-kasininko modulinė tęstinio profesinio mokymo programa;

Sv-19-T – I kursas, 2 metų trukmės siuvėjo modulinė tęstinio profesinio mokymo programa.

II. VEIKLOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI 2019–2020 m. m.

7. Tikslas: sudaryti sąlygas mokiniams įgyti bendrąjį išsilavinimą ir profesinę kvalifikaciją, atitinkančią visuomenės ir darbo rinkos poreikius.

8. Uždaviniai:

8.1. didinti mokymosi motyvaciją, tenkinant mokinių poreikius;

8.2. efektyviai naudoti turimą infrastruktūrą;

8.3. taikyti mokymo formų ir metodų įvairovę;

8.4. užtikrinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymą.

9. Tikslas: didinti švietimo patrauklumą ir prieinamumą, gerinant švietimo paslaugų kokybę, užtikrinant galimybę mokytis visą gyvenimą.

10. Uždaviniai:

10.1. kasmet atnaujinti mokymo programų turinį ir mokymo priemones;

10.2. didinti neformaliojo profesinio mokymo programų pasiūlą;

10.3. tobulinti pedagoginių ir nepedagoginių darbuotojų bendrąsias ir dalykines kompetencijas;

10.4. sudaryti galimybes mokiniams ir darbuotojams dalyvauti ES projektuose.

III. UGDYMO PROGRAMŲ VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

III. I. UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMO TRUKMĖ

11. Ugdymo organizavimas 2019–2020 mokslo metais:

11.1. ugdymo proceso trukmė, asmens įgytų kompetencijų vertinimo egzaminai, ugdymo proceso pabaiga pagal mokymo programų tipus:

Pusmetis, kursas, klasė	I pusmetis			
	Pradžia	Išleidimas į praktiką/įvadas į darbo rinką	Asmens įgytų kompetencijų vertinimas	Pabaiga
9, 10 klasės, I, II, III kursas (Mr-19, As-19, Ar-19, Vr-19, Mr-18, As-18, Ar-18, Ak-19, Mo-19, V-18, V-17, Ko-19, Am-19, Mr-17, As-17, Ar-17, Mo-19-T, Ak-19-T, Sv-19-T)	2019-09-02	-	-	2020-01-31
Ko-18 gr., Ko-18-T	2019-09-02	2019-12-12	2019-01-24	2019-01-31
II pusmetis				
	Pradžia	Išleidimas į praktiką/įvadas į darbo rinką	Brandos egzaminai, pasiekimų patikrinimas, asmens įgytų kompetencijų vertinimas	Pabaiga
9 klasė	2020-02-03	-		2020-06-19
10 klasė	2020-02-03	-	10 klasei – pagal pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą	2020-06-19
I ir II kursas (Mr-19, As-19, Ar-19, Vr-19, Ko-19, Ko-19-T, Am-19, Am-19-T, Sv-19-T, Vr-19, V-18)	2020-02-03	-	-	2020-06-19

II kursas (Mr-18, As-18, Ar-18 grupės)	2020-02-03	-	Pagal brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašą	Pasibaigus švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytai brandos egzaminų sesijai.
III kursas (Mr-17, As-17, Ar-17 grupės)	2020-02-03	2020-03-02	2020-06-16	2020-06-26
III kursas (V-17 gr.)	2020-02-03	2020-02-24	2020-06-09	2019-06-26
I kursas (Ak-19, Mo-19, Ak-19-T, Mo-19-T)	2020-02-03	2020-05-26	2020-06-16	2020-06-26
Tęstinio profesinio mokymo programos	Mokymosi trukmė nustatoma įvertinant mokymo programos apimtį kreditais ir lanksčių mokymosi galimybių sudarymą dirbantiems asmenims.			

11.2. ugdymas organizuojamas penkias dienas per savaitę. Centro savivaldos tarybos sprendimu mokslo metų pradžia 2019 m. rugsėjo 2 d.

11.3. ugdymo procesas skirstomas pusmečiais. Pusmečio datas tvirtina Centro direktorius. Nustatyta tokia pusmečių trukmė:

I-ojo pusmečio pradžia visoms mokymo programoms 2019-09-02, pabaiga – 2020-01-31 (19 savaitžių). II-ojo pusmečio pradžia 2020-02-03, pabaiga nurodyta šio plano 11.1. punkte esančioje lentelėje.

Pasibaigus II-ajam pusmečiui, nepažangiems mokiniams skiriami papildomi darbai, iki birželio 26 d. organizuojamos konsultacijos, atsiskaitymai. Į pusmečių laiką įskaitomos valstybės nustatytos švenčių dienos.

11.4. Mokinių atostogos:

Atostogos	Prasideda	Baigiasi	Pastabos
Rudens	2019-10-28	2019-10-31	
Žiemos (Kalėdų)	2019-12-23	2020-01-03	
Žiemos atostogos	2020-02-17	2020-02-21	
Pavasario (Velykų)	2020-04-14	2019-04-17	Neskiriamos profesinio mokymo programų išleidžiamųjų grupių mokiniams baigiamojo modulio ir praktikos metu.
Vasaros	Ne vėliau kaip nuo 2020-06-26	2020-08-31	

11.5. oro temperatūrai Centro ir (ar) gyvenamojoje teritorijoje esant minus 25 laipsniai ar žemesnei, į pamokas gali neiti 9, 10 klasių, I ir II kursų mokiniai, besimokantys pagal vidurinio

ugdymo programą, taip pat mokiniai turintys didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų. Ugdymo procesas, atvykusiems į Centrą mokiniams, vykdomas. Mokiniams, neatvykusiems į Centrą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama Centro elektroniniame dienyne. Šios dienos įskaičiuojamos į mokymosi dienas.

Šiltuoju metų laikotarpiu, oro temperatūrai esant 30 laipsnių ar aukštesnei ir Centre negalint užtikrinti ugdymo proceso organizavimo vėsesnėse Centro aplinkose į Centrą gali nevykti 9, 10 klasės, I-jo ir II-jo kurso mokiniai. Atvykusiems į Centrą mokiniams ugdymas organizuojamas Centro pasirinkta forma. Mokiniams, neatvykusiems į Centrą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama Centro elektroniniame dienyne. Šiltuoju metų laikotarpiu, temperatūrai mokymosi patalpose viršijus numatytąją Lietuvos higienos normoje HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-326 „Dėl Lietuvos higienos normos NH 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji saugos reikalavimai“ patvirtinimo (toliau – Higienos norma), centro direktoriaus sprendimu mokymo procesas gali būti koreguojamas, t. y. trumpinamos pamokos, jos organizuojamos kitose aplinkose, priimami kiti sprendimai, kuriems įtaką daro konkrečios sąlygos. Šios dienos įskaičiuojamos į ugdymo dienų skaičių.

11.6. esant aplinkybėms, keliančioms pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremalią situaciją, keliančią pavojų mokinių gyvybei ar sveikatai, Centras priima sprendimą dėl ugdymo proceso koregavimo ar sustabdymo. Apie laikinai sustabdytą mokymo procesą, Centras informuoja LR švietimo, mokslo ir sporto ministeriją. Mokiniams, neatvykusiems į Centrą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama Centro elektroniniame dienyne. Šios dienos įskaičiuojamos į mokymosi dienų skaičių, jei jos neviršija 5 mokymosi dienų. Viršijus 5 mokymosi dienas, profesinio mokymo procesas atitinkamai koreguojamas sudarant sąlygas numatytiems mokinių mokymosi rezultatams pasiekti.

11.7. jei pamokos nevyko dėl šalčio/karantino/stichinės nelaimės, dienyuose žymimos datos ir parašoma „Pamokos nevyko dėl ...“, nurodoma Centro direktoriaus įsakymo data ir numeris, koreguojami teminiai pamokų planai;

11.8. teorinio ir praktinio mokymo tvarkaraščius, neformaliojo švietimo būrelių tvarkaraštį tvirtina Centro direktorius. Tvarkaraščiai sudaromi naudojantis tvarkaraščių sudarymo programa „aSc Tvarkaraščiai“. Įvertinus modulinių profesinio mokymo programų vykdymo specifiką, tvarkaraščiai gali būti koreguojami kas savaitę;

11.9. mokinių konsultacijų, akademinų įsiskolinimų, dalykų skirtumų likvidavimo grafikus tvirtina gimnazijos ir paslaugų ir statybos skyriaus vedėjai;

11.10. bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo būrelių apskaita vykdoma elektroniniame dienyne „Tamo“, išskyrus suaugusiųjų tęstinį mokymą;

11.11. teorinio ir praktinio mokymo tvarkaraščiai, mokinių neformaliojo švietimo būrelių tvarkaraščiai tvirtinami Centro direktoriaus įsakymu.

12. 10 ugdymo proceso dienų skiriama pažintinei, kultūrinei, meninei, kūrybinei, sporto, praktinei, socialinei, prevencinei veiklai:

12.1. Mokslo metų pradžios šventė (rugsėjis);

12.2. Mokytojų dienos šventė (spalis);

12.3. Pyragų diena (lapkritis);

12.4. Kalėdų belaukiant (gruodis);

12.5. Atvirų durų diena, profesijų šventė (balandis);

12.6. Švaros akcija „Darom“ (balandis);

12.7. Absolventų išleistuvės (birželis);

12.8. Europos diena (gegužė);

12.9. Europos sporto savaitei skirtas renginys (rugsėjis);

12.10. Edukacinei išvykai skirta diena („Pažinkime savo kraštą“) (birželis).

Veiklos organizuojamos nuosekliai per mokslo metus ne tik Centre, bet ir kitose aplinkose (muziejuose, atviros prieigos centruose).

13. Bendrųjų kompetencijų, dalykinių gebėjimų, pilietiškumo, socializacijos, prevencinis ugdymas Centre vykdomas organizuojant įvairią veiklą pagal metų veiklos programoje, metodinių grupių planuose numatytas priemones.

14. Pamokų laikas:

Pirmadienis – penktadienis

1. 8⁰⁰–8⁴⁵

2. 8⁵⁵–9⁴⁰

3. 9⁵⁰–10³⁵

4. 10⁴⁵–11³⁰

Pietų pertrauka 11³⁰–12¹⁰

5. 12¹⁰–12⁵⁵

6. 13⁰⁵–13⁵⁰

7. 14⁰⁰–14⁴⁵

8. 14⁵⁰–15³⁵

9. 15⁴⁰–16²⁵

10. 16³⁰–17¹⁵

11. 17²⁰-18⁰⁵

12. 18¹⁰-19⁰⁵

**III. II. CENTRE VYKDOMŲ MOKYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO
PLANO 2019–2020 M. M. RENGIMAS.
CENTRO UGDYMO TURINIO FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS**

15. Centre susitarta (Centro tarybos posėdžio 2019 m. rugpjūčio 30 d. protokolas Nr. CT-4) dėl:

15.1. Centro nuožiūra skirstomų pamokų panaudojimo pasirenkamiesiems dalykams;

15.2. dėl mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo bei nuosekliojo mokinių pažangos ir pasiekimų stebėjimo;

15.3. mokinio individualaus ugdymo plano sudarymo principų;

15.4. specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos teikimo;

15.5. informacinių technologijų panaudojimo dalykams mokytis;

15.6. neformaliojo švietimo veiklos pasirinkimo galimybių.

16. Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo planą Centro direktorius tvirtina įsakymu iki rugsėjo 1 d.

17. Mokytojų susirinkime (mokytojų susirinkimo 2019 m. rugpjūčio 30 d. protokolas Nr. PT-4) susitarta dėl:

17.1. ugdymo turinio planavimo principų ir laikotarpių;

17.2. modulių ir pasirenkamųjų dalykų pasiūlos;

17.3. mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų ir laikotarpių;

17.4. mokinio individualaus ugdymo plano sudarymo;

17.5. neformaliojo vaikų švietimo organizavimo;

17.6. grupių dalijimo į pogrupius, laikinųjų grupių sudarymo ir jų skaičiaus;

17.7. pagalbos specialiujų poreikių mokiniams ir jų ugdymo(si) formų;

17.8. ugdymo turinio integravimo nuostatų;

17.9. švietimo pagalbos teikimo;

17.10. mokinio pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio, mokymosi lygio keitimo arba pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio atsisakymo ir naujo pasirinkimo;

17.11. pažintinės, kultūrinės ir socialinės veiklos organizavimo vykdant pagrindinio ugdymo II dalies programą;

17.12. ugdymo karjerai, sveikatos ugdymo organizavimo;

17.13. reikalavimų mokinių elgesiui;

17.14. sprendimų, numatomų mokinių pasiekimams gerinti, konsultacijų mokymosi pagalbai teikti;

17.15. dalykų mokymo intensyvinimo;

17.16. mokymosi sąlygų sudarymo mokiniams mokytis ne tik klasėje, bet ir įvairiose aplinkose; mokymo ir mokymosi išteklių panaudojimo;

17.17. pamokų, skiriamų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, panaudojimo;

17.18. bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) tikslų ir būdų;

17.19. bendradarbiavimo su įstaigomis, įmonėmis ar asociacijomis ir kt. tikslų ir būdų;

17.20. bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, prevencinių programų, etninės kultūros programos integravimo į ugdymo turinį;

17.21. bendrųjų kalbos ugdymo reikalavimų;

17.22. socialinės-pilietinės veiklos organizavimo;

17.23. brandos darbo organizavimo;

17.24. dalykų mokymuisi skiriamų pamokų maksimalaus skaičiaus konkrečioje klasėje/grupėje;

17.25. mokymo(si) virtualiosiose aplinkose prieinamumo, mokymosi išteklių panaudojimo;

18. Ugdymo turinio dokumentacija:

18.1. visoms profesinio mokymo programoms įgyvendinti rengiami profesinio mokymo planai. Profesinio mokymo planuose nurodomas profesinio mokymo programos pavadinimas, kodas, mokymo trukmė, profesinio mokymo programos moduliai/dalykai, jų mokymosi eilės tvarka (modulinėms programoms), skiriamas valandų skaičius teoriniam ir praktiniam mokymui, praktikai. Profesijų mokymo planai tvirtinami atskiru Centro direktoriaus įsakymu. Grupių ir klasių mokymo proceso grafikai, kuriuose nurodomi visi mokymo proceso organizavimo nustatymai (atostogų trukmė, teorinio ir praktinio mokymo trukmė, praktikos laikas ir kt.) tvirtinami atskiru Centro direktoriaus įsakymu;

18.2. vadovaujantis profesijų mokymo planais, ugdymo turinys planuojamas mokslo metams. Ugdymo turinys planuojamas vadovaujantis Ugdymo turinio planavimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2017 m. gegužės 11 d. Centro direktoriaus įsakymu Nr. V-28;

18.3. mokomųjų dalykų, modulių, neformaliojo vaikų švietimo programos rašomos Vadovaujantis ugdymo programos reikalavimais (LR švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymas Nr. ISAK-535 „Dėl bendrųjų formaliojo švietimo programų reikalavimų patvirtinimo“);

18.4. pagrindinio ugdymo programų ilgalaikiai teminiai planai rengiami vadovaujantis Pagrindinio ugdymo Bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir

mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“;

18.5. pagrindinio ugdymo programų lietuvių kalbos ilgalaikiai teminiai planai rengiami vadovaujantis Lietuvių kalbos ir literatūros bendrąja programa, patvirtinta 2016 m. sausio 25 d. švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-46;

18.6. vidurinio ugdymo programų ilgalaikiai teminiai planai rengiami vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis LR švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“;

18.7. pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, kryptingo meninio ugdymo, neformaliojo švietimo programos kitiems mokslo metams parengiamos iki einamųjų mokslo metų gegužės 1 d. Programos aptariamose metodinėje taryboje;

18.8. pritaikytos ir individualizuotos programos suderinamos Vaiko gerovės komisijoje iki 2019 m. rugsėjo 15 d.;

18.9. profesinio mokymo dalykų teminiai ir bendrojo ugdymo dalykų ilgalaikiai teminiai planai suderinami metodinėse grupėse pagal veiklos pobūdį iki 2019 m. rugsėjo 15 d. Planai saugomi elektroninėje formoje pas skyrių vedėjus.

19. Keli to paties dalyko mokytojai ilgalaikį teminį planą, profesijos mokytojai teminį planą rengia kartu.

20. Mokytojai, atsižvelgdami į klasės/grupės mokinių pasiekimus, numatomus ugdymo(si) rezultatus, gebėjimus, nuostatas ir pažangą, ilgalaikį planą rengia kiekvienai grupei.

21. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų dalykų ilgalaikiuose teminiuose planuose nurodoma: programos skyrių ir temų pavadinimai, tikslai ir uždaviniai, valandų skaičius, mokymo (si) metodai, integracija su kitais dalykais, vertinimas.

22. Centro ugdymo turinys formuojamas atsižvelgiant į ugdymo proceso metu gautą mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo informaciją, Centro veiklos įsivertinimo ir pasiekimų tyrimų duomenis.

23. Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo planas sudaromas vieneriems mokslo metams, dalyko pamokų skaičius paskirstomas dvejiems metams, atsižvelgiant į programų dalyko turinį ir mokinių mokymosi krūvį.

24. Ugdymo turinio planavimo laikotarpiai:

24.1. iki rugsėjo 15 d. bendrojo ugdymo dalykų mokytojai pagal Bendrąsias programas rengia ilgalaikius teminius planus 1-jo ir 2-jo kursų mokiniams dvejiems mokslo metams, 9 ir 10 klasių mokiniams – vieneriems mokslo metams. Profesijos mokytojai pagal profesinio mokymo programas rengia dalykų ar ugdymo sričių teminius planus vieneriems mokslo metams.

Pasirenkamųjų dalykų ir dalykų modulių programos rengiamos vieneriems mokslo metams. Parengti planai ir programos derinami metodinėse grupėse;

24.2. neformaliojo švietimo programos mokytojai rengia vadovaudamiesi Centro strateginiu planu, metinėmis veiklos programomis vieneriems mokslo metams, atsižvelgdami į mokymo centro turimas lėšas. Programos apibūdinamos metodinėje taryboje, tvirtinamos Centro direktoriaus įsakymu;

24.3. teminiai, ilgalaikiai teminiai planai gali būti detalizuojami atskiriems dalyko programos skyriams;

24.4. planuodamas ugdymo procesą, mokytojas planuoja ir vertinimą, siedamas jį su mokymosi tikslais, orientuodamasis į Bendrosiose programose ir profesinio mokymo programose numatytus mokinių pasiekimus ir atsižvelgdamas į mokinių mokymosi patirtį ir gebėjimus;

24.5. planuodamas veiklą mokytojas numato ir teminiame plane fiksuoja tarpdalykinę integraciją, integruotas pamokas su kitų dalykų mokytojais, projektines veiklas, atviras pamokas;

24.6. esant reikalui, mokytojas gali keisti patvirtintą dalyko teminį planą dėl mokinių žinių, gebėjimų spragų, papildomo aiškinimo, kartojimo būtinumo, rengdamas atskirų pamokų planus.

25. Mokytojas ugdymo turinį detalizuoja savo nuožiūra rengdamas pamokos planą. Kasdieniai pamokų planai neprivalomi.

26. Dalykų teminiai planai gali būti koreguojami II-ajame mokslo metų pusmetyje dėl nepravestų pamokų (dėl šalčio, karantino ar stichinių nelaimių) ar kitų nenumatytų aplinkybių. Dalyko teminio plano pakeitimas ar papildymas svarstomas ir įteisinamas atitinkamoje mokytojų metodinėje grupėje.

27. Pamokos, skiriamos mokinių poreikiams tenkinti, naudojamos:

27.1. diferencijuotam dalykų mokymui;

27.2. mokinių pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių ar besimokančiųjų pagal skirtingas dalyko programas laikinosioms grupėms sudaryti, grupėms dalyti į pogrupius, nedidinant maksimalaus mokiniams privalomų pamokų skaičiaus;

27.3. mokymosi pagalbai, konsultacijoms (trumpo laikotarpio konsultacijos neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį).

27.4. integruotam dalyko mokymui, kai pamokos metu dirba du mokytojai. Apskaita tvarkoma kiekvienam iš tų dalykų skirtuose dienyno lapuose (e. dienyne).

28. Mokinių pažintinė ir kultūrinė veikla integruojama į ugdymo procesą, neformaliojo švietimo būrelių veiklas, tam skiriamos netradicinės pamokos, netradicinio ugdymo dienos, išvykos, organizuojami kultūriniai renginiai, mokinių pasirodymai, konkursai, parodos, dalyvavimas akcijose, meniniuose projektuose.

IV. MOKINIO GEROVĖS UŽTIKRINIMAS IR SVEIKATOS UGDYMAS CENTRE

29. Centre siekiama užtikrinti sąlygas mokiniui mokytis pagarba vienas kitam grįstoje psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveikoje ir saugioje aplinkoje.

30. Centras, įgyvendindamas pagrindinio, vidurinio ir profesinio mokymo programas vadovaujasi:

30.1. Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro (2017 03 13 Nr. V-284, 2011 08 10 Nr. V-773 nauja redakcija);

30.2. mokytojai, įgyvendindami ugdymo tikslus, sudaro sąlygas mokinių aktyviam mokymui(si) tiek individualiai, tiek grupėse. Ne mažiau kaip vieną-du kartus per mokslo metus kiekvienas mokytojas formalųjį ugdymą organizuoja už Centro ribų (Utenoje veikiančiose verslo įmonėse, Utenos kraštotyros muziejuje, Utenos dailės mokykloje, Utenos verslo informaciniame centre ir kt.);

30.3. „Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941, integruojama į dalykų ugdymo, klasės vadovo veiklos turinį. Programos vykdymą koordinuoja Utenos sveikatos biuro sveikatos priežiūros specialistė, derindama temas ir laiką su grupių auklėtojais ir atskirų dalykų mokytojais;

30.3.1. į grupės vadovo veiklą – 8 val.;

30.3.2. į kūno kultūrą – 4 val.;

30.3.3. į biologiją – 8 val.;

30.3.4. į tikybą ir etiką – 8 val.;

30.3.5. į lietuvių klb. ir literatūrą – 4 val.

30.4. mokinių fizinio aktyvumo poreikiams tenkinti vykdomos trys neformaliojo švietimo programos: „Tinklinis“, „Krepšinis“ ir „Visapusiškas sportinis ugdymas“.

31. Mokiniui saugia ir palankia ugdymosi aplinka rūpinasi ir mokinio gerovės klausimus sprendžia Vaiko gerovės komisija.

32. Fizinė mokymosi aplinka sudaro sąlygas aktyviam mokinių ugdymui(si), mokymui(si) individualiai ir įvairaus dydžio grupėse, praktinei ir teorinei veiklai, padeda mokytojui dirbti inovatyviai, naudojant šiuolaikines mokymo(si) technologijas:

32.1. mokinių ugdymui pagal vidurinio ugdymo programą skirti dalykų kabinetai aprūpinti kompiuteriais su internetiniu ryšiu ir projektoriais, kitomis technologijomis;

32.2. mokinių ugdymo(si) reikmėms tenkinti Centre yra stadionas, sporto salė, aktų salė, biblioteka-informacinis centras;

32.3. mokinių praktinis mokymas organizuojamas Centro laboratorijose, mokomajame viešbutyje, sektoriniuose praktinio mokymo centruose, dirbtuvėse, bazinėse įmonėse, sudarius praktinio mokymo organizavimo sutartis.

33. Centro psichologinę ir socialinę aplinką lemia bendruomenės nuostatos mokytis ir bendradarbiauti, tarpusavio emociniai ryšiai, kryptingas ir aktyvus dialogas. Centre teikiama pagalba:

33.1. socialinė pedagoginė (konsultacijos, tyrimai, tėvų ir mokytojų švietimas);

33.2. pedagoginė (ugdymo personalizavimas, konsultacijos, tyrimai, edukacinės aplinkos kūrimas);

33.3. sveikatos priežiūros (būtiniosios medicininės pagalbos suteikimas, bendrųjų sveikatos saugos reikalavimų užtikrinimas, prevencinių programų įgyvendinimas).

34. Mokinių saugumui užtikrinti, kryptingam profesiniam tobulėjimui formuoti veikia Profesinio informavimo ir konsultavimo grupė, Vaiko gerovės komisija.

35. Psichologinę ir socialinę aplinką formuoja mokinių tarpusavio, mokytojų ir mokinių, mokytojų ir tėvų bendravimo ir bendradarbiavimo nuostatos:

35.1. mokinių saugumui užtikrinti, kryptingam profesiniam tobulėjimui formuoti veikia Profesinio informavimo ir konsultavimo grupė, Vaiko gerovės komisija. Vaiko gerovės komisija veikia vadovaudamasi „Utenos regioninio profesinio mokymo centro vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu“, patvirtintu 2017 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V1-255.

35.2. informacijos teikimas visais bendruomenės veiklos klausimais apibrėžtas Centro Tėvų informavimo ir Bendruomenės informavimo sistemose, patvirtintose Centro direktoriaus įsakymais.

36. Vertybinių nuostatų ugdymui mokytojas savo nuožiūra pasirenka ir taiko reflekyvaus ugdymo, diskusijos, problemų sprendimo ir kitus aktyvius metodus, siekia sukurti palankią mokymosi aplinką, kaip pagrindą vertybinio ugdymosi procesui formuoti.

37. Ugdymo procese mokytojai vadovaujasi patys ir ugdo mokinių vertybines nuostatas įgalinančias užkirsti kelią patyčioms, smurtui ir diskriminacijai Centre.

38. Centro vadovas ir visa bendruomenė atsako už atviros, emociškai saugios, ramios, kūrybingos mokinių ir mokytojų mokymuisi palankios kultūros kūrimą ir palaikymą Centre.

39. Centre skatinamas mokinių fizinis aktyvumas, sudaromos sąlygos mokiniams per pertraukas judėti, mankštintis, žaisti stalo tenisą, kur yra tam reikiamos galimybės.

40. Centre organizuojamos tarpgrupinės mokinių krepšinio, futbolo, tinklinio varžybos, sportinės varžybos tarp skyrių, organizuojami tradiciniai sporto renginiai- Naktinis krepšinis, jėgos trikovės varžybos, sporto ir pramogų šventė. Visiems mokiniams, tame tarpe ir gyvenantiems bendrabutyje, sudaromos sąlygos sportuoti dalyvaujant sporto būrelių veiklose.

V. PAŽINTINIŲ, KULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ IR PILIETINIŲ VEIKLŲ PLĖTOJIMAS

41. Mokinių kultūrinė, pažintinė, kūrybinė ir meninė veikla integruojama į ugdymo procesą, neformaliojo švietimo būrelių veiklas, tam skiriamos netradicinės pamokos, grupių valandėlės, išvykos, organizuojami kultūriniai renginiai, mokinių pasirodymai, konkursai, parodos, dalyvavimas akcijose, meniniuose projektuose.

42. Centras, siekdamas nuosekliai ugdyti mokinių kompetencijas, formalųjį ugdymo turinį susieja su neformaliosiomis praktinėmis veiklomis mokinių pasiekimams gilinti, taiko aktyvius mokymo(si) metodus, integruotas veiklas pamokoje:

42.1. pažintines ir kultūrinės veiklas, kurios sudaro galimybes mokiniams lankytis muziejų, bibliotekų organizuojamas programas ir renginius, dalyvauti ES finansuojamuose mobilumo projektuose;

42.2. pilietines veiklas, ugdančias gebėjimą priimti sprendimus ir motyvuojančias dalyvauti Centro veiklos ir vietos bendruomenės renginiuose;

42.3. veiklas, ugdančias mokinių medijų ir informacinio raštingumo kompetencijas;

42.4. socialines (karitatyvines) veiklas, padedančias mokiniams ugdytis pagarbos, rūpinimosi, pagalbos kitam ir kitokiam vertybines nuostatas.

43. Mokiniui pažintinė, kultūrinė veikla yra privaloma sudėtinė ugdymo proceso veiklos dalis. Veikla siejama ne tik su Centro ugdymo tikslais, bet ir su mokinių mokymosi poreikiais. Ši veikla organizuojama ne tik Centre, bet ir kitose aplinkose (muziejuose, atviros prieigos centruose, virtualiose mokymosi aplinkose ir t.t.):

43.1. mokytojas planuoja ne mažiau kaip 5 ugdymo pamokas, nuosekliai organizuodamas per mokslo metus;

43.2. mokiniai, dalyvaudami šiose veiklose, turi užduočių lapus ir klausimynus, ugdo kūrybines galimybes galinti savo žinias, tobulinti bendrąsias ir dalykines kompetencijas, ugdytis vertybines nuostatas.

44. Socialinė-pilietinė veikla yra privaloma besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programą mokymasis, kuriai skiriama 10 valandų (pamokų) per mokslo metus. Klasės auklėtojas socialinę-pilietinę veiklą fiksuoja elektroniniame dienyne. Mokiniai savo socialinės-pilietinės

veiklos įrodymus kaupia patys pasirinkta forma (fiksuoja socialinės veiklos pase). Socialinę-pilietinę veiklą mokiniai gali atlikti savarankiškai arba grupelėmis, glaudžiai bendradarbiaudami su asociacijomis, savivaldos institucijomis ir kt.:

44.1. socialinė-pilietinė veikla vertinama mokslo metams pasibaigus „įskaityta” ar „neįskaityta” (atlikus ir pateikus įrodymus apie atliktas veiklas);

44.2. einamaisiais mokslo metais išvykstančiam iš Centro mokiniui įrašoma socialinės pilietinės veiklos atliktų valandų skaičius.

45. Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo, vidurinio ugdymo kartu su profesiniu mokymu programas kultūrinei, pažintinei, kūrybinei, meninei veiklai per metus Centre skiriama ne mažiau 30 valandų. Veikla planuojama mokslo metams, įtraukiant mokinius į bendrus Centro renginius, šventes, išvykas, mokinių pasirodymus, netradicines pamokas. Mokinių kultūrinės, pažintinės, kūrybinės ir meninės veiklos planas 2019–2020 m. m. pridedamas, 1 priedas. Šis planas detalizuojamas kiekvieno mėnesio Centro veiklos plane.

46. Mokinių dalyvavimo kultūrinėje pažintinėje veikloje apskaitą veda grupės vadovas.

VI. MOKINIŲ MOKYMOSI KRŪVIO REGULIAVIMAS

47. Pamokų skaičius per savaitę nurodomas ugdymo plano lentelėse.

48. Centro direktoriaus paskirtas pavaduotojas ugdymui organizuoja Centro veiklą, susijusią su mokinių mokymosi krūvių reguliavimu:

48.1. organizuoja administracijos, mokytojų, grupių auklėtojų, mokinių bendradarbiavimą sprendžiant mokinių mokymosi motyvacijos ir mokymosi krūvių optimizavimo klausimus;

48.2. administracija plėtoja metodinio darbo veiklą, teikia metodinę pagalbą mokytojams;

48.3. mokinių, kurie mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, pamokų tvarkaraštyje negali būti daugiau kaip trys „langai“, o pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį – vienas „langas“ (vienos pamokos trukmės laisvo laiko tarpas tarp pamokų) per savaitę. Mokiniam per laisvą laiką sudaromos sąlygos neformaliajam švietimui, savišvietai, darbui kompiuteriu. Pamokų tvarkaraštis sudaromas naudojantis kompiuterine programa ACG tvarkaraščiai.

49. Mokytojai individualiai konsultuoja mokinius, derina kontrolinių darbų mėnesio grafiką, vadovaudamiesi principu ne daugiau kaip 1 kontrolinis darbas per dieną, pagal galimybes diferencijuoja ugdymo procesą, derina namų darbų apimtį.

50. Kontrolinių darbų rašymas nerekomenduojamas po atostogų ar šventinių dienų.

51. Grupių vadovai teikia mokiniams pagalbą, tarpininkauja su dalykų mokytojais, kad pastarieji geriau pažintų mokinių individualumą, skatina mokymosi motyvaciją.

52. Mokiniais, besimokantiems pagal vidurinio ugdymo kartu su profesiniu mokymu programas per dieną negali būti planuojama daugiau kaip 8 pamokos, per savaitę- 34 pamokos. Praktinių užsiėmimų trukmė – 7 pamokos per dieną. Besimokančių pagal vidurinio ugdymo kartu profesiniu mokymu, profesinio mokymo programas mokinių, kuriems yra sukakę 18 metų, maksimalus savaitinis krūvis neturi viršyti 40 pamokų, teorinio ir praktinio mokymo užsiėmimų trukmė gali būti 8 pamokos per dieną.

53. Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo II dalies programą maksimalus savaitinis krūvis neturi viršyti 34 pamokų, praktinio mokymo užsiėmimų trukmė – 6–7 pamokos per dieną.

54. Mokiniai gali būti atleisti nuo kūno kultūros, dailės, muzikos pamokų, jeigu mokosi neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose (yra jas baigęs) ar kitas neformaliojo vaikų švietimo programas. Sprendimas priimamas, dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo ar neformaliojo vaikų švietimo programomis. Mokinys pateikia dokumentus, liudijančius apie jo dalyvavimą neformaliojo švietimo įstaigos veikloje ir prašymą Centro direktoriui. Atleidimas įforminamas Centro direktoriaus įsakymu.

55. Mokiniai, atleisti nuo kūno kultūros pamokų, gali jose nedalyvauti, jeigu pagal tvarkaraštį yra to dalyko pirma ar paskutinė pamoka. Jei pamokos vyksta kitu metu, mokiniai, atleisti nuo bendrosios kūno kultūros ar pasirinktos sporto šakos dalykų pamokų, mokosi individualiai Centro bibliotekoje ar nuotolinio mokymosi kabinete (jei tuo metu jame nevyksta pamokos), užsiima savišvieta. Centras užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą.

56. Mokiniai direktoriaus įsakymu gali būti atleisti nuo atskirų dalykų, jeigu jie:

56.2. yra baigę menų mokyklas;

56.3. mokosi dailės, choreografijos, muzikos, menų mokyklose.

57. Mokiniais, besimokantiems pagal tęstinio profesinio mokymo programas ir siekiantiems II kvalifikacijos vadovaujantis švietimo ir mokslo ministro 2008-01-11 įsakymu Nr.ISAK-72 patvirtintu „Ankstesnio mokymosi pasiekimų užskaitymo tvarkos aprašu bei mokinių išsilavinimo dokumentais, užskaitomi ankstesnio mokymosi metu išklaudyti informacinių technologijų, civilinės saugos, lietuvių kalbos kultūros, ekonomikos ir verslo pagrindų, estetikos ir kitų dalykų mokymosi pasiekimai.

VII. MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS, VERTINIMAS, MOKYMOSI PASIEKIMŲ GERINIMAS

58. Centre mokytojai ir vadovai sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo gebėjimus ir pasiekti kuo aukštesnius mokymosi pasiekimus. Mokinių pasiekimai vertinami vadovaujantis Bendrosiomis programomis, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. Nr. ISAK-256 ir Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Centro direktoriaus 2017 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. V-15.

59. Ugdymo procese naudojamas formuojamasis vertinimas, kuris rodo, ką konkrečiai mokiniai geba, yra pasiekę ir ką dar turi pasiekti ar tobulinti. Mokiniai turi būti mokomi vertinti kitus ir patys save įsivertinti.

60. Planuodami dalyko mokymą mokytojai planuoja ir vertinimą, sieja jį su mokymosi tikslais, atsižvelgia į mokinių patirtį ir gebėjimus. Mokytojai užtikrina, kad mokiniai ugdymo procese laiku gautų mokytis padedantį vertinimą žodžiu ir raštu.

61. Mokinių, besimokančių pagal profesinio ir vidurinio ugdymo programas, pasiekimai vertinami 10 balų vertinimo sistema, pusmetiniais ir metiniais įvertinimais, išskyrus atvejus, numatytus šio plano 63–65 punktuose: 10 – puikiai, 9 – labai gerai, 8 – gerai, 7 – pakankamai gerai, 6 – patenkinamai, 5 – pakankamai patenkinamai, 4 – silpnai, 3 – blogai, 2 – labai blogai, 1 – nieko neatsakė, neatliko užduoties. Pusmetiniai įvertinimai vedami pagal pusmečio įvertinimų aritmetinį vidurkį, metiniai – išvedami iš I-ojo ir II-ojo pusmečio įvertinimų mokinio naudai (Pvz.: pusmečiai 4 ir 5, metinis –5; pusmečiai „Neįskaityta“ ir „Įskaityta“, metinis – „Įskaityta“). Dalykų, kurių mokoma vieną pusmetį, pusmečio įvertinimas laikomas ir metiniu įvertinimu, kuris perrašomas į metinio įvertinimo eilutę.

62. Pirmojo kurso mokiniai rašo kontrolinius patikrinamuosius darbus, siekiant išsiaiškinti mokinių gebėjimus.

63. Dorinio ugdymo (etika, tikyba) pasiekimai pažymiais nevertinami, rašoma „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

64. Civilinės saugos, saugaus elgesio ekstremaliose situacijose, darbuotojų saugos ir sveikatos, kūno kultūros dalykų mokymosi pasiekimai mokiniams, besimokantiems tik pagal profesinio mokymo programas, vertinama įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinsys atleistas pagal gydytojo rekomendaciją.

65. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pamokose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

66. Mokinių, kurie mokosi dalykų modulių, pasiekimai vertinami įskaita.

67. Pasirenkamųjų dalykų (profesinio mokymo dalykai 11 ir 12 klasės mokiniams) mokymosi pasiekimai vertinami pažymiais.

68. Mokinių, kurie mokosi pagal mokytojo parengtą individualizuotą mokymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus.

69. Mokinių pasiekimai vertinami sistemingai. Mokinių savarankiškus, kontrolinius darbus mokytojai ištaiso ir gražina mokiniams ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo darbų atlikimo.

70. Mokiniai, praleidę daugiau nei trečdalį pusmečio pamokų, yra neatestuojami.

71. Kiekvienas mokytojas su vertinimo sistema supažindina mokinius mokslo metų pradžioje pasirašytinai (dienyne).

72. Mokinių tėvai, (globėjai, rūpintojai) apie mokinių mokymosi pasiekimus informuojami raštu ar elektroniniu būdu, vadovaujantis Centro tėvų informavimo sistema, patvirtinta Centro direktoriaus įsakymu, taip pat per elektroninį dienyną.

73. Mokiniai, kurie turi įsiskolinimus (programų skirtumus) iš atskirų dalykų, atsiskaito individualiai. Atsiskaitymo laikotarpį įsakymu nustato Centro direktorius. Dalyko mokytojas atsiskaitymą fiksuoja įsiskolinimų (skirtumų) likvidavimo lape ir elektroniniame dienyne.

74. Mokinys praleidęs iki 20 proc. dalyko pamokų dėl svarbių (pateisinamų) priežasčių, atlieka mokytojo duotas užduotis ir individualiai atsiskaito.

75. Pirmosios dvi rugsėjo mėnesio savaitės pirmojo kurso ir 9 klasės mokiniams skiriamos adaptacijos. Taikomas formuojamasis ir kaupiamasis vertinimas.

76. Kaupiamieji įvertinimai konvertuojami į pažymius, kurių negali būti daugiau kaip vienas trečdalis visų per pusmetį gautų pažymių.

77. Baigus dalyko programos temą, skyrių ar kitą užbaigtą programos dalį, rašomas kontrolinis darbas:

77.1. kontroliniai darbai planuojami pildant kontrolinių darbų grafiką pagal teminius planus. Mokiniai apie kontrolinius darbus informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę. Per dieną mokiniai rašo ne daugiau kaip vieną kontrolinį darbą. Numatomas kontrolinių darbų laikas nurodomas ilgalaikiuose teminiuose planuose, tikslinamas detaliuosiuose pamokų planuose ar kitoje pasiruošimo pamokai medžiagoje;

77.2. prieš kontrolinį darbą mokiniams turi būti aišku už ką ir kaip jie bus vertinami. Kontrolinis darbas gali trukti nuo 30 iki 90 minučių.

78. Vykdamt pirminį profesinį mokymą, mokinių mokymosi pasiekimai apibendrinami mokymo laikotarpiu (pusmečio ir metų). Modulinėse profesinio mokymo programose pasibaigus moduliui.

79. Centras sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo gebėjimus, siekdamas gerinti mokinių mokymosi pasiekimus:

79.1. mokinių pasiekimai Centre stebimi ir analizuojami, identifikuojami kylantys mokymosi sunkumai. Apie atsiradusius mokymosi sunkumus mokytojas informuoja Centro socialinę pedagogę, mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir kartu tariamasi dėl mokymosi pagalbos, kuri teikiama laiku ir atitinka mokinio mokymosi galias, suteikimo. Mokymosi pagalbos teikimo dažnumas ir intensyvumas priklauso nuo jos poreikio mokiniui, atsižvelgus į mokinio mokytojo rekomendacijas;

79.2. aptariami mokinių pasiekimų gerinimo klausimai Centro metodinėse grupėse ir klasių koncentruose susirinkimuose;

79.3. dalykų mokytojai, socialinis pedagogas nuolat stebi ugdymo(si) procesą, nustato kokios reikia pagalbos mokinimas iš šeimų, kuriose netinkama socialinė, ekonominė ir kultūrinė aplinka;

79.4. kartu su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) Vaiko gerovės komisija sprendžia mokinių vėlavimo į pamokas ir jų nelankymo priežastis; mokymosi motyvacijos problemas, teikia socialinio pedagogo, psichologo pagalbą.

80. Išanalizavus situaciją, numatomi mokymosi pagalbos teikimo ir įgyvendinimo būdai:

80.1. pamokoje pagal grįžtamąjį ryšį koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant tinkamas užduotis ir metodikas;

80.2. individuali mokymosi pagalba teikiama skiriant trumpalaikes ar ilgalaikes konsultacijas, kurių trukmę rekomenduoja mokantis mokytojas;

80.3. mokymosi pagalba gali būti teikiama individualiai ar sudarant mokinių, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, grupes. Naudojamos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti.

81. Siekiama aktyviau įtraukti į vaiko ugdymo procesą mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), ne tik sprendžiant vaikų mokymo(si) ir ugdymo(si) problemas, bet ir teikiant įvairią mokymosi pagalbą, supažindinant su darbo ir profesijų pasauliu, aktyviai dalyvaujant Centre gyvenime.

VIII. NEFORMALIOJO MOKINIŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS CENTRE

82. Neformalusis mokinių švietimas įgyvendinamas pagal Neformaliojo vaikų švietimo koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d.

įsakymu Nr. ISAK-2695 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. V-554 redakcija).

83. Neformaliojo ugdymo valandos pagal klases ir kursus planuojamos taip:

Programos tipas/kursas	Iš viso valandų	I kursas	II kursas	III kursas
Gimnazijos I,II klasė	185	85	90	-
3 m. trukmės dalykinė profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa	220	80	80	60
110 kreditų modulinė profesinio mokymo programa kartu su vidurinio ugdymo programa	220	80	80	60
3 m. trukmės modulinė profesinio mokymo programa, skirta asmenims turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių	216	90	80	46
110 kreditų modulinė profesinio mokymo programa	132	80	52	-
90 kreditų modulinė profesinio mokymo programa	88	50	38	-
60 kreditų modulinė profesinio mokymo programa	66	66	-	-
Tęstinio profesinio mokymo programos	0	0	-	-

84. Mokinių neformaliojo ugdymo veikla planuojama pagal mokinių poreikius, kurie įvertinami mokslo metų pradžioje.

85. Neformaliojo švietimo programas mokiniai renkasi laisvai, jos yra neprivalomos ir įgyvendinamos per:

85.1. neformaliojo švietimo programas, kurioms lėšų numatyta mokinio krepšelyje. Neformaliojo švietimo valandos skiriamos mokiniui pasirinktoms saviraiškos programoms: meniniams, kalbiniams, sportiniams, sveikatos ugdymo, technologiniams, socialiniams ir kitokiems mokinių gebėjimams ir tautiniam tapatumui ugdyti;

85.2. neformaliojo švietimo valandos, Centro tarybai pritarus, skiriamos meninę, sportinę ar kitą veiklą pasirinkusių mokinių asmeninėms, socialinėms, edukacinėms, profesinėms kompetencijoms ugdyti sporto, sveikatos ugdymo, meninės raiškos, techninės kūrybos ir kituose būreliuose ir studijose;

86. Neformaliojo švietimo veikla mokiniams neprivaloma ir laisvai pasirenkama.

87. Neformaliojo švietimo grupėje turi būti ne mažiau kaip 12 mokinių. Mokinių grupės sudėtis per mokslo metus gali keistis.

88. Neformaliojo švietimo valandų neskiriama pasirenkamiesiems dalykams, pagilintiems dalykams ar jų moduliams mokyti.

89. 2019–2020 m. m. Centre vykdomos neformaliojo švietimo programos:

89.1. grožį kuriame patys;

- 89.2. vokalinės muzikos studija;
- 89.3. tinklinis;
- 89.4. renginių organizavimas;
- 89.5. krepšinis;
- 89.6. jaunieji žurnalistai;
- 89.7. visapusiškas sportinis ugdymas;
- 89.8. pilatesas;
- 89.9. kompiuterinė grafika;
- 89.10. socialiniai tinklai;
- 89.11. sveikatingumo mankštos.

90. Neformaliojo švietimo veiklai organizuoti rengiamas neformaliojo švietimo užsiėmimų tvarkaraštis I ir II pusmečiams. Tvarkaraštis tvirtinamas Centro direktoriaus įsakymu. Neformaliojo švietimo veikla Centre pradedama vykdyti nuo rugsėjo 15 d.

91. Neformaliojo švietimo grupių veikla organizuojama popamokiniu metu, t. y., kai mokiniams, kurie lanko neformaliojo švietimo grupes, tos dienos pamokos, numatytos pamokų tvarkaraštyje, jau yra pasibaigusios. Neformaliojo švietimo veikla pildoma neformaliojo ugdymo e. dienyne.

IX. UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

92. Centras, išanalizavęs numatomų integruoti programų tikslus, turinį ir ryšį su Bendrųjų programų tikslais ir turiniu, atsižvelgdama į Centro tikslus ir kontekstą, mokinių poreikius ir bendruomenės susitarimus, programas įgyvendina:

- 92.1. integruoja į dalyko ar dalykų ugdymo turinį;
- 92.2. kaip privalomus dalykus;
- 92.3. integruoja į klasės/grupės auklėtojo veiklą;
- 92.4. vyksta integruotos dalykų pamokos.

93. Mokytojas, į kurio mokomąjį dalyką yra integruota programa ar jos dalis, tai fiksuoja ilgalaikiame plane, programoje ir elektroniniame dienyne, klasių/grupių auklėtojai – veiklos planuose.

94. Integruotų pamokų apskaita vykdoma integruotų pamokų turinį įrašant abiejų dalykų apskaitai skirtuose puslapiuose (e dienyne).

- 95. Ugdymas karjerai integruojamas į atskirų mokomųjų dalykų programas.

96. Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494, integruojama į biologijos (4 val.), etikos (4 val.), tikybos (4 val.) dalykų pamokas ir į klasės/grupės vadovo veiklą (8 val.).

97. Etninės kultūros bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651, integruojama į dorinio ugdymo, lietuvių kalbos ir literatūros, istorijos, gamtos mokslų, meninio ugdymo ir kūno kultūros pamokas.

98. Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-94, įgyvendinama derinant integracinius dalykų ryšius formaliame ir neformaliame švietimo. Programa integruojama į grupės/klasės vadovo veiklą (8 val.), kūno kultūrą (4 val.), biologiją (8 val.), dorinį ugdymą (po 8 val. į tikyba arba etika), lietuvių kalbą ir literatūrą (4 val.). Centre paskirtas asmuo, atsakingas už Programos įgyvendinimo koordinavimą. Bendradarbiaujama su pagalbos mokiniui specialistais, įtraukiant visuomenės sveikatos priežiūros specialistus, dalykų mokytojus, klasių/grupių auklėtojus ir atitinkamų sričių sveikatos priežiūros įstaigų specialistus į sveikatinimo, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai veiklas.

99. Prevencijos programos temos gimnazijos I-ose ir II-ose klasėse integruojamos į biologijos pamokas (6 val.), etikos pamokas (3 val.) ir grupių valandėles (6 val.).

100. Vienerių, dviejų mokymosi metų trukmės profesinio mokymo programų grupėse, spec. ugdymosi poreikių turinčių mokinių grupėse, prevencijos programos temos integruojamos į grupės valandėles (6 val.).

101. Mokinių ugdymas karjerai integruojamas į pagrindinio, vidurinio, profesinio mokymo, neformaliojo švietimo ugdymo turinį pagal profesinio informavimo ir konsultavimo planus.

102. Integruojamos temos planuojamos dalykų teminiuose planuose, grupių vadovų ir bendrabučio auklėtojų veiklos planuose.

103. Socialinių emocinių kompetencijų bei asmenybės ugdymo programa Lions-Quest “Raktai į sėkmę” ir psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos programa “Savu keliu” įgyvendinamos 9–12 klasėse. Iš skiriamų 3 pamokų per savaitę klasės/grupės auklėtojo veiklai, vieną valandą auklėtojas veda SEU programos užsiėmimus.

104. Laisvės kovų istorijos programa (18 val.) įgyvendinama integruojant į istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, pilietiškumo pagrindų pamokas (po 6 val.). Integruotų pamokų planas sudaromas bendradarbiaujant istorijos ir lietuvių kalbos mokytojams. Šis planas sudaro lietuvių kalbos ir istorijos bei pilietinio ugdymo ilgalaikio plano dalį.

105. Žmogaus saugos bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159, 11–12 klasėse integruojama į darbuotojų saugą ir sveikatą (11 val.) ir grupių vadovų veiklą (6 val.).

106. Mokinių aplinkosauginis ugdymas integruojamas į profesinio mokymo turinį.

107. Ugdymo proceso metu bendrojo ugdymo dalykų ir profesijos mokytojai organizuoja kelių dalykų integruotas pamokas. Jas fiksuoja elektroniniame dienyne.

108. Centras, siekdamas optimizuoti mokinių mokymosi krūvius, į ugdymo turinį integruoja dalykų turinio temas, pamokas planuoja ne tik klasėje.

109. Verslumo ugdymui naudojamos interaktyvios elektroninės mokymosi priemonės, skirtos ugdyti iniciatyvumo ir verslumo bendrąjį gebėjimą, įveiklinimą profesiniame mokyme: Educton mokymo (-si) platforma; VšĮ „Lietuvos Junior Achievement“ interaktyvi mokymosi priemonė. Verslumo ugdymui, skirtos valandos integruojamos į profesijos modulių programas.

110. Informaciniam raštingumui ugdyti valandos integruojamos į profesijos modulių programas.

X. DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

111. Sudarant pirminio profesinio mokymo programų ugdymo plano lenteles, bendrojo ugdymo dalykų valandos tolygiai paskirstomos per dvejus mokslo metus.

112. Lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbų, gamtos mokslų, muzikos, dailės ir profesinio mokymo dalykų/modulių mokymas mokytojų pageidavimu gali būti intensyvinamas – per dieną dalykui skiriant ne vieną, o dvi iš eilės einančias pamokas, tam, kad būtų užtikrintas geresnis mokymo medžiagos perteikimas, galimybė atlikti laboratorinius ar kitus tiriamuosius bei rašto darbus, būtų užtikrinta pamokos formos ir ugdymo erdvės įvairovė.

113. Praktinis mokymas organizuojamas dirbtuvėse, laboratorijose. Atsižvelgiant į mokymo specifiškumą praktinio mokymo trukmė – 6–7 pamokos per dieną.

XI. UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

114. Pasiekimų skirtumams mažinti 9–12 klasių mokiniams sudaromos sąlygos rinktis: lietuvių kalbos ir literatūros – „Grožinio ir negrožinio teksto suvokimo“; „Rašybos, skyrybos ir kalbos vartojimo“; „Teksto kūrimo“, matematikos – „Lygčių ir nelygybių sprendimo“; užsienio k. (anglų) – „Anglų kalbos vartojimo ir rašybos“; kūno kultūros – „Salės futbolo“; „Nacionalinio saugumo ir pasirengimo ekstremalioms situacijoms programos“ modulius.

115. Diferencijavimas taikomas:

115.1. mokiniui individualiai (turinčiam mokymosi sunkumų, itin gabiam, mokomam pagal individualiai pritaikytas programas) pamokų metu;

115.2. mokinių grupei;

115.3. mokant laikinosiose grupėse pagal skirtingus programų kursus, gebėjimus, poreikius;

115.4. siekiant diferencijuoti ugdymo turinį, panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti skiriamas pamokas;

115.5. organizuojant konsultavimą, siekiant pagelbėti mokiniui likviduoti žinių spragas.

XII. MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

116. Centras, vykdydamas vidurinio ugdymo programą, sutarčių pasirašymo su mokiniu metu informuoja mokinius ir jų tėvus apie Centro teikiamas ugdymo turinio pasirinkimo galimybes ir padeda mokiniams užpildyti anketas individualiam ugdymo planui sudaryti.

117. Sudarydami ir įgyvendindami mokinio individualų ugdymo planą bendradarbiauja Centro vadovai, mokiniai, mokytojai ir mokinių tėvai. Mokinio individualaus ugdymo plano formą siūlo Centras (2 priedas).

118. Mokiniai individualius ugdymo planus rengia 2 etapais:

118.1. IUP projektas – mokinio priėmimo į Centrą dieną;

118.2. IUP – rugsėjo mėn. 1–2 savaitė. Mokinius konsultuoja direktoriaus įsakymu sudaryta konsultantų grupė.

119. Prasidėjus mokslo metams, rugsėjo mėn. 1-ąją ir 2-ąją savaitę mokinys koreguoja individualų ugdymo planą, susipažinęs su mokytojais ir mokymosi aplinka.

120. Individualus ugdymo planas sudaromas rašytine forma dvejiems mokslo metams. Mokinio individualaus ugdymo planą, suderintą su Centro galimybėmis, rengia kiekvienas mokinys, besimokantis pagal vidurinio ugdymo programą.

121. Mokinio individualus ugdymo planas gali būti keičiamas vadovaujantis Dalyko, kurso ar modulio ir dalykų skirtumo likvidavimo bei atsiskaitymo tvarka, patvirtinta Centro direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-45.

122. Mokiniams, besimokantiems pagal pagrindinio ugdymo programos II-ąją dalį, individualūs ugdymo planai nesudaromi. Mokytojai ugdymo turinį individualizuoja, įvertindami mokinio individualius gebėjimus, polinkius, specialiuosius ugdymo(si) poreikius. Mokiniai II-oje gimnazijos klasėje renkasi ir mokosi jiems patinkančios specialybės praktinių įgūdžių.

XIII. CENTRO IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

123. Tėvų (globėjų, rūpintojų) ir Centro bendradarbiavimo tikslas – prasmingas bendravimas mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokytojų, siekiant aukštesnės ugdymo kokybės, kiekvieno mokinio pažangos, visapusiškos asmenybės ugdymo, skatinant nuoseklų ir veiksmingą tėvų dalyvavimą Centro veikloje, padedant kiekvienai šeimai įveikti mokinio ugdymo(si) ir socializacijos sunkumus, vadovaujantis Centro bendravimo ir bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) tvarkos aprašu.

124. Centras:

124.1. kiekvienai klasei, grupei skiria auklėtoją/grupės vadovą, kuris glaudžiai bendradarbiauja su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), teikia informaciją apie vaikų (globotinių) mokymosi sėkmingumą, elgesį, pamokų lankymą;

124.2. organizuoja ne mažiau kaip 3 tėvų (globėjų, rūpintojų) susitikimus su mokytojais per mokslo metus;

124.3. ne mažiau kaip 2 visuotinius (klasės auklėtojų, mokinčių mokytojų ir klasės tėvų (globėjų, rūpintojų) susirinkimus (spalio ir vasario mėnesiais);

124.4. užtikrina, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) ir Centras keistųsi abipuse reikalinga informacija;

124.5. informuoja elektroniniame dienyne ir Centro internetinėje svetainėje apie Centre organizuojamas ir vykdomas veiklas, sudaro tėvams (globėjams, rūpintojams) sąlygas dalyvauti Centro gyvenime, savanoriauti, kartu su mokytojais ir mokiniais spręsti mokymosi, pasiekimų gerinimo, elgesio, turiningo laisvalaikio, sveikos gyvensenos ir kitus klausimus.

125. Mokinių (globotinių) pažangos ir lankomumo apskaitai vykdyti Centras naudoja elektroninį dienyną TAMO. Klasės, grupės auklėtojai, dalykų mokytojai, Centro administracija nuolat informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie ugdymo procesą, susirinkimus, tėvų švietimui skirtus renginius.

126. Centro mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) dalyvauja planuojant ir įgyvendinant ugdymo procesą. Tėvų atstovai, atstovaudami mokinių tėvų interesus, padeda spręsti aktualius ugdymo ir kitus klausimus, užtikrinančius mokinių saugumą ir gerovę mokykloje.

127. Centro administracija, soc. pedagogė ir grupių/klasių auklėtojai konsultuoja ir skatina mokinių tėvus sukurti tinkamą edukacinę aplinką namuose, motyvuoti vaiką mokytis, padėti mokytis namuose, sudaryti galimybes vaikams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose.

XIV. ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PAGRINDINIO, VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

128. Centras, priimdamas mokinį, baigusį užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį, pagrindinio ugdymo programą priima jį mokytis vadovaudamasis Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo patvirtinimo“, informuoja savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją ar jos įgaliotą asmenį, ir numato jo mokymąsi pagal pateiktus dokumentus pripažįsta mokinio mokymosi rezultatus ir juos įskaito.

129. Tuo atveju, jei asmuo yra baigęs pagrindinio ugdymo programą ar jos dalį, tačiau neturi dokumento, įteisinančio mokymosi pasiekimus, Centras pagal savo pasirengtus testus nustato jo mokymosi pasiekimų atitiktį mokymosi pasiekimams, numatytiems Pagrindinio ar Vidurinio ugdymo bendrosiose programose.

130. Centras parengia atvykusių mokinių integracijos į Centro bendruomenę planą.

131. Jei Centras nustato, kad mokinio vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni nei Bendrosiose ugdymo programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu, Centras įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja į dešimtbalę vertinimo sistemą. Centras sudaro mokiniui galimybę vietoj užsienio kalbos lankyti lietuvių kalbos pamokas kitose klasėse.

XV. LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, GRUPIŲ DALIJIMAS

132. Laikinių grupių skaičių nustato laikinosioms grupėms sudaryti skirtas valandų skaičius pirmiesiems ir antriesiems mokymosi metams. Mokiniai, pasirinkę bendrąjį ar išplėstinį dalyko programos kursą, mokosi atskirose laikinosiose grupėse. Jei dalyko programos kursą renkasi mažiau nei 12 mokinių arba nėra galimybės sudaryti laikinosios grupės, mokiniai mokosi savarankiškai pagal Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-1101 ir Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 258 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo Nr. ISAK-1759 redakcija). Laikinosios grupės tvirtinamos Centro direktoriaus įsakymu.

133. Laikinosios grupės sudaromos mokytis tą pačią programą iš tos pačios ar iš panašių specialybių grupių mokinių:

133.1. iš mokinių, pasirinkusių tą patį dalyką, kai programos nediferencijuojamos kursais, išskyrus tuos atvejus, kai dėl mažo mokinių skaičiaus nėra galimybės sudaryti atskiros grupės;

133.2. iš mokinių, pasirinkusių tą patį dalyką, kai programos diferencijuojamos kursais.

134. Jei dėl mažo mokinių skaičiaus (mažiau nei 12 mokinių) negalima sudaryti laikinosios grupės, siekiant sudaryti sąlygas mokiniams mokytis pradėtąją užsienio kalbą, mokiniai mokosi savarankiškai, jiems skiriamos konsultacijos iš laikinosioms grupėms skirtų valandų.

135. Minimalus mokinių skaičius privalomo dalyko laikinojoje, modulio, pasirenkamo dalyko grupėje – 12. Jei klasėje/grupėje mokosi ne mažiau kaip 21 mokinys sudaromos laikinosios grupės užsienio kalbos ir informacinių technologijų mokymui.

136. Mokinių pasiskirstymas laikinosiose grupėse nurodytas lentelėje:

Dalykas	I kursas	II kursas	Laikinųjų gr. skaičius
	Grupės	Grupės	
Lietuvių k.	Ar-19	Ar-18	6
	As-19	As-18	
	Mr-19	Mr-18	
Matematika	Ar-19	Ar-18	6
	As-19	As-18	
	Mr-19	Mr-18	
Užsienio kalba (1-oji anglų)	Ar-19	Ar-18	9
	As-19	As-18	
	Mr-19	Mr-18	
Dorinis ugdymas (etika)	Mr/As/Ar-19	Mr/As/Ar-18	2
Dorinis ugdymas (tikyba)	Mr/As/Ar-19	Mr/As/Ar-18	2
Socialinis ugdymas (istorija)	Mr/As/Ar-19	Mr/As/Ar-18	2
Socialinis ugdymas (geografija)	Mr/As/Ar-19	As/Ar/Mr-18	2
Gamtamokslis ugdymas (biologija)	Mr/As/Ar-19	As/Ar/Mr-18	2
Gamtamokslis ugdymas (fizika)	Mr/As/Ar-19	As/Ar/Mr-18	2
Gamtamokslis ugdymas (chemija)	Mr/As/Ar-19	As/Ar/Mr-18	2
Meninis ugdymas (muzika)	Mr/As/Ar-19	As/Ar/Mr-18	2
Meninis ugdymas (fotografija)	Mr/As/Ar-19	As/Ar/Mr-18	2

Meninis ugdymas (grafinis dizainas)	Mr/As/Ar-19	As/Ar/Mr-18	2
Kūno kultūra	Ar-19	Ar-18	6
	As-19	As-18	
	Mr-19	Mr-18	
Teksto kūrimas		Mr-18	3
		Ar-18	
		As-18	
Rašybos, skyrybos ir kalbos vartojimo	Ar-19		3
	As-19		
	Mr-19		
Grožinio ir negrožinio teksto suvokimo	9 kl.		1
Nacionalinis saugumas ir pasirengimas ekstremalioms situacijoms	Ar-9		1

137. Pirmojo kurso mokiniams buvo siūloma rinktis 5 modulių programas:

Nacionalinio saugumo ir pasirengimo ekstremalioms situacijoms programa;

Lygčių ir nelygybių sprendimas;

Anglų kalbos vartojimas ir rašyba;

Teksto kūrimas;

Salės futbolas;

Rašybos, skyrybos ir kalbos vartojimas.

Mokiniai pasirenko Teksto kūrimo, Nacionalinio saugumo ir pasirengimo ekstremalioms situacijoms, Rašybos, skyrybos ir kalbos vartojimo modulių programas

138. Mokinių laisvai pasirenkamo mokymo turinio kursų valandos skiriamos išplėstiniam dalyko programos kursui, pasirenkamiesiems dalykams, konsultacijoms, kurių tikslas – nuoseklus kompetencijų, žinių ir gebėjimų, kultūros ir moralės nuostatų ugdymas.

139. Centras, atsiradus Bendruosiuose ugdymo planuose nenumatytiems atvejams, ugdymo proceso metu gali koreguoti Centro ugdymo plano įgyvendinimą, priklausomai nuo Centro lėšų, išlaikant minimalų pamokų skaičių dalykų programoms įgyvendinti ir minimalų privalomų pamokų skaičių mokiniui.

140. Centras, esant reikalui, bendradarbiauja su kitomis mokyklomis ir vaikų neformaliojo ugdymo įstaigomis, siekdamas užtikrinti įgyvendinamų ugdymo programų tęstinumą, perimamumą

ir padidinti mokinių galimybes pasirinkti dalykus ne savo mokykloje, bet ir kitose ugdymo įstaigose.

XVI. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS II DALIES VYKDYMAS

XVII. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

141. Centras, vykdydamas pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 (toliau – Bendrosios programos).

142. Centras, vykdydamas pagrindinio ugdymo programą ir formuodamas Centro ugdymo turinį, užtikrina pagrindinio ugdymo Bendrosioms programoms įgyvendinti minimalų 31 val. skaičių per savaitę.

143. Pradedančiam mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą mokiniui skiriamas 1 mėn. adaptacinis laikotarpis, per kurį mokinių pažanga ir pasiekimai nepatenkinamais pažymiais nevertinami. Užsienio mokyklas baigusiems mokiniams skiriamas trijų mėnesių adaptacinis laikotarpis: pirmąjį mėnesį mokinio nevertinant pažymiais, dar du mėnesius – nerašant nepatenkinamų pažymių. Taikomas formuojamasis ir kaupiamasis vertinimas.

144. Socialinė veikla pagrindiniame ugdyme yra privaloma ugdymo proceso dalis, kuriai skiriama 10 valandų (pamokų) per mokslo metus. Klasės auklėtojas socialinę-pilietinę veiklą fiksuoja elektroniniame dienyne. Mokiniai savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kaupia patys pasirinkta forma (fiksuojama socialinės veiklos pase). Socialinę-pilietinę veiklą mokiniai gali atlikti savarankiškai arba grupelėmis, glaudžiai bendradarbiaujant su asociacijomis, savivaldos institucijomis ir kt.:

144.1. socialinė-pilietinė veikla vertinama mokslo metams pasibaigus „įskaityta” ar „neįskaityta” (atlikus ir pateikus įrodymus reikiamam valandų skaičiui);

144.2. einamaisiais mokslo metais išvykstančiajam iš Centro mokiniui įrašoma socialinės-pilietinės veiklos atliktų valandų skaičius.

145. Centre sudaromos galimybės 8 klases baigusiems mokiniams mokytis pagal pagrindinio ugdymo II dalies programą, akcentuojant sustiprintą technologinį ugdymą, ikiprofesinį ugdymą, sėkmingo profesijos pasirinkimo galimybių didinimą. Ikiprofesinio ugdymo pamokų metu mokiniams sudaromos sąlygos geriau pažinti skirtingų profesijų veiklas, išbandyti savo gebėjimus, vadovaujantis Mokymosi krypčių pasirinkimo didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715.

XVI.II. UGDYMO SRIČIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS

146. Centre susitarta rūpintis lietuvių kalbos ugdymu per visų dalykų pamokas: taisomos rašto darbų gramatinės klaidos, mokiniai skatinami rišliai kalbėti pristatant kūrybines užduotis, projektinius darbus.

147. Dorinis ugdymas. Mokiniai savarankiškai renkasi vieną dorinio ugdymo dalyką – tikyba arba etika. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, siūloma rinktis etiką arba tikyba. Visi 9 ir 10 kl. mokiniai pasirinko tikyba. Pasirinkęs vieną iš dalykų, gali rinktis siūlomus šių dalykų modulius: etikos – profesinė etika, šeimos etika arba etikos ir kino modulius; tikybos – katalikybė ir pasaulio religijos, pašaukimai gyvenimui, Šventasis raštas – gyvenimo kelionė.

148. Užsienio kalbos. Visiems mokiniams sudarytos sąlygos tęsti pirmosios užsienio kalbos mokymąsi, kuris orientuotas į B1 kalbos mokėjimo lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis. Centras sudaro galimybę rinktis antrąją užsienio kalbą: rusų, vokiečių, prancūzų. Mokymasis orientuotas į A2 lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis. 10 klasėje organizuojamas užsienio kalbų pasiekimų patikrinimas naudojantis centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą „KELTAS“).

149. Informacinės technologijos. Informacinių technologijų mokymui Centras siūlo privalomąją dalį (9 klasėje) ir kompiuterinės leidybos ar tinklapių kūrimo pradmenų modulius (10 klasėje). Modulį renkasi mokinys.

150. Matematika. Mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti naudojamos Nacionalinio egzaminų centro parengtos matematinio raštingumo užduotys.

151. Gamtamokslinis ugdymas. Mokymasis per gamtos mokslų pamokas grindžiamas tiriamojo pobūdžio metodais, dialogais, diskusijomis, mokymusi bendradarbiaujant, savarankiškai atliekamu darbu ir panaudojant informacines komunikacines technologijas. Eksperimentams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti skiriama iki 30–35 proc. dalykui skirtų pamokų per mokslo metus.

152. Socialiniai mokslai. Laisvės kovų istorijos mokymas integruojamas į istorijos, lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų pamokas (ne mažiau kaip 18 pamokų). Mokant istorijos ir pilietiškumo pagrindų, dalis pasiekimų įgyjama per dalyko pamokas, o kita dalis per kitokią veiklą: dalyvavimas akcijose, projektuose ir kt. Įrodymai apie dalyvavimą akcijose kaupiami aplanke, kuris yra pas grupės auklėtoją. Į istorijos, geografijos ir pilietiškumo pagrindų dalykų pamokas integruotos temos: Lietuvos ir pasaulio realijos, nacionalinio saugumo ir gynybos temos: nacionalinio saugumo samprata ir sistema Lietuvos Respublikoje; rizikos veiksnių, grėsmių ir pavojų analizė; Lietuvos gynybos politika; informaciniai ir kibernetiniai karai: tikslai, metodai, instrumentai; Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas ir kt.

153. Menai. Mokiniai mokosi muzikos ir dailės dalykų.

154. Technologijos. Technologijų mokymas pradedamas nuo integruoto 17 valandų technologijų kurso. Jos įgyvendinimo metu – rugsėjo ir spalio mėnesiais – mokiniai lankosi rajono įmonėse (UAB „Abuva“, UAB „Lainora“, viešbutis „Angelas“ atlieka programoje numatytas užduotis.

155. Po integruotos programos įgyvendinimo mokiniai renkasi vieną iš siūlomų technologinių programų. Atsižvelgus į mokinių poreikius, Centro galimybes, mokiniams siūloma rinktis Centre sukurtas technologinio ugdymo programas. Jų turinys derinamas su profesinio mokymo programomis (9-oje klasėje – mitybos, prekybos įvado, apdailos darbų; 10-oje klasėje – apdailos darbų, maisto produktų gamybos, automobilių), o joms įgyvendinti naudojama profesinio mokymo bazė.

156. Fizinis ugdymas. Centre sudaromos sąlygos kiekvienam mokiniui rinktis jo pomėgius atitinkančią neformaliojo švietimo programą, skirtą fizinio aktyvumo veikloms. Siūlomos fizinio aktyvumo veikloms skirtos programos: tinklinis, krepšinis, visapusiškas sportinis ugdymas, pilatesas, sveikatingumo mankštos.

157. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgus į savijautą. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas taiko alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas.

158. Žmogaus sauga. Žmogaus saugos mokymas vykdomas pagal Žmogaus saugos bendrąją programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159.

159. Pagrindinio ugdymo programos II dalies (gimnazijos I–II klasė) vykdymas:

Dalykų pavadinimas	Visai programai	Teorijai	Praktiniam mokymui	(10 klasė), 2019–2020 m. m.		
				I pusmetis	II pusmetis	Iš viso:
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	74	74	-	19	18	37
Lietuvių kalba ir literatūra	320	320	-	95	90	185
Užsienio kalba (1-oji, anglų)	216	216	-	56	55	111
Užsienio kalba (2-oji, rusų)	144	144	-	37	37	74
Matematika	251	251	-	56	55	111

Biologija	109	109	-	37	37	74
Fizika	144	144	-	37	37	74
Chemija	144	144	-	37	37	74
Informacinės technologijos	72	72	-	19	18	37
Istorija	144	144	-	37	37	74
Pilietiškumo pagrindai	74	74	-	19	18	37
Geografija	107	107	-	19	18	37
Dailė	72	72	-	19	18	37
Muzika	72	72	-	19	18	37
Kūno kultūra	144	144	-	37	37	74
Specialybės įvadas	145		145	56	55	111
Iš viso:	2232	2087	145	599	585	1184

Dalykų pavadinimas	Visai programai	Teorijai	Praktiniam mokymui	(9 klasė), 2019–2020 m. m.		
				I pusmetis	II pusmetis	Iš viso
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	74	74	-	19	18	37
Lietuvių kalba ir literatūra	333	333	-	74	74	148
Užsienio kalba (1-oji, anglų)	222	222	-	56	55	111
Užsienio kalba (2-oji, rusų)	148	148	-	37	37	74
Matematika	259	259	-	74	74	148
Biologija	111	111	-	19	18	37
Fizika	148	148	-	37	37	74
Chemija	148	148	-	37	37	74
Informacinės technologijos	74	74	-	19	18	37
Istorija	148	148	-	37	37	74
Pilietiškumo pagrindai	74	74	-	19	18	37
Geografija	111	111	-	37	37	74
Ekonomika ir verslumas	37	37	-	19	18	37
Dailė	74	74	-	19	18	37
Muzika	74	74	-	19	18	37
Fizinis ugdymas	148	148	-	37	37	74
Žmogaus sauga	19	19	-	-	19	19
Technologijos (ikiprofesinis ugdymas)	74	74	-	37	37	74
Specialybės įvadas	111		111	37	-	37
Iš viso:	2387	2276	111	633	607	1240

XVII. UGDYMO KARJERAI ORGANIZAVIMAS

160. Ugdymo karjerai tikslas – sudaryti sąlygas mokiniams ugdytis karjeros kompetencijas, būtinas sėkmingam tolesnio mokymosi krypties, profesijos ir darbinės veiklos pasirinkimui, perėjimui iš mokymosi aplinkos į darbinę aplinką, tolesnei profesinei raidai ir mokymuisi visą

gyvenimą. Mokinių profesinio informavimo ir konsultavimo renginiai, kuriuos organizuoja mokytojai, grupių vadovai, socialinis pedagogas įtraukiami į Centro mėnesio renginių planą.

161. Ugdymas karjerai integruojamas į atskirų dalykų programas, vykdam netradicines pamokas kitose ugdymo įstaigose, gamyklose ar įmonėse, neformaliojo švietimo veiklos metu, organizuojant informacinius renginius Centre. Ugdymo karjerai planas tvirtinamas Centro direktoriaus įsakymu.

162. Profesinis veiklinimas vykdomas organizuojant mokinių veiklas sukuriant ir naudojant virtualaus ir realaus darbo kontekstą ir aplinkas, mokantis ekonomikos ir verslumo, neformalaus švietimo veikloje.

163. Centro skaitykloje skirta vieta informacijai, reikalingai planuojant karjerą, renkantis tolesnį mokymąsi, studijas, profesinės veiklos sritį ar darbą (leidiniai, lankstinukai, nuorodos į internetines svetaines ir kt. medžiaga).

164. Centro socialinis pedagogas:

164.1. individualiai atlieka profesinio tinkamumo testus;

164.2. konsultuoja karjeros (profesijos) pasirinkimo klausimais.

165. Kartu su grupės vadovu padeda mokiniams pažinti individualiąsias savybes (testai, klausimynai, užduotys pažinti individualias savybes, interesus, karjeros pasirinkimo galimybes).

166. Profesinio konsultavimo ir informavimo veiklą Centre direktoriaus įsakymu koordinuoja pavaduotojas ugdymui, vykdo grupės vadovai, dalykų mokytojai, bibliotekininkas. Centre veikia profesinio informavimo ir konsultavimo darbo grupė.

XVIII. MOKINIŲ SAVARANKIŠKO MOKYMOSI ORGANIZAVIMAS

167. Mokiniais sudaromos sąlygos atskirų dalykų mokytis savarankiškai jiems ar tėvams pageidaujant.

168. Savarankiškas mokinių mokymasis organizuojamas pagal Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. V-1101 ir Savarankiško mokymosi tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr 258 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo Nr ISAK–1759 redakcija).

XIX. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS KARTU SU FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

XIX.I. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

169. Vidurinis ugdymas I-ojo ir II-ojo kursų grupėse organizuojamas vadovaujantis Vidurinio ugdymo programos aprašu, patvirtintu LR švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-1387 bei jo naujomis redakcijomis (Nr. ISAK-1392, 2011-07-21, Nr. V-1609, 2011-08-31).

170. Ugdymo turinys planuojamas dvejiems mokslo metams.

171. Mokiniai bendrojo ugdymo dalykų neprivalo mokytis pagal išplėstinį dalyko kursą, bet gali rinktis ne daugiau kaip 2 dalykų programų išplėstinius kursus.

172. Jei nėra galimybės sudaryti laikinosios grupės dalyko programos išplėstiniam kursui mokytis, mokinys mokosi kartu su mokiniais, pasirinkusiais bendrąjį kursą, jam mokytojai skiria individualias užduotis programų kursų skirtumams išlyginti. Mokinys mokosi savarankiškai.

173. Kitą mokomąjį dalyką arba kursą mokinys gali rinktis atsiskaitęs (išlaikęs įskaitą) iš to dalyko programos ar kurso, ar dalyko programos, kursų skirtumų. Jei įskaita išlaikoma pusmečio ar mokslo metų pabaigoje, įskaitų pažymiai (prie jų pažymint kursą raidėmis B (bendrasis), A (išplėstinis), įrašomi pirmame stulpelyje po pusmečio ar metinių pažymių. Šie pažymiai įskaitomi kaip pusmečio ar metiniai pažymiai.

174. Mokinys, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa, pagal vidurinio ugdymo programą, į kurią įtraukti profesinio mokymo programos moduliai, technologijų programos ar integruoto menų ir technologijų kurso nesimoko – valandos skiriamos pasirinktos profesinio mokymo programos profesijos mokymo dalykams.

175. Mokiniui iš profesinio mokymo programų į vidurinio ugdymo turinį įskaitomi šie profesinio mokymo programų dalykai/moduliai (suderinta Centro metodinėje taryboje):

175.1. iš virėjo modulinės profesinio mokymo programos (Mr-18 gr.) – salotų, užkandžių, garnyrų ir šaltųjų patiekalų gaminimas, jų apipavidalinimas ir kokybės vertinimas;

175.2. iš apdailininko (statybininko) profesinio mokymo programos (As-18 gr.) – mūrijimo pagrindų, rankinio tinkavimo ir profesijos informacinės technologijos;

175.3. iš automobilių mechaniko programos (Ar-18 gr.) – vidaus degimo variklio, transmisijos ir važiuoklės ir profesijos informacinės technologijos;

175.4. iš automobilių mechaniko modulinės profesinio mokymo programos (Ar-19 gr.) – metalo technologiniai darbai, variklių techninė priežiūra ir remontas;

175.5. iš apdailininko (statybininko) modulinės profesinio mokymo programos (As-19 gr.) – vertikalių paviršių apdaila plytelėmis ir rankinis tinkavimas;

175.6. iš virėjo modulinės profesinio mokymo programos (Mr-19 gr.) – sriubų, karštųjų patiekalų ir padažų gaminimas, jų apipavidalinimas ir kokybės vertinimas.

176. Mokinių pasirenkamųjų dalykų žinios ir gebėjimai vertinami pažymiais (Mokytojų susirinkimo 2019 m. rugpjūčio 30 d. protokolinis nutarimas Nr. PT-4).

177. Pasirenkamuosius (ne bendrojo ugdymo) dalykus, dalykų modulius iš Centro siūlomų dalykų mokiniai renkasi laisvai. Pasirinkti moduliai ir pasirenkamieji dalykai įrašomi į pagrindinį pamokų tvarkaraštį ir mokiniui tampa privalomi, apskaita vedama e dienyne.

178. Mokinio pasirinkto dalyko kurso ar dalyko keitimo tvarka:

178.1. dalyką ar dalyko kursą galima keisti mokslo metų ar pusmečio pradžioje;

178.2. mokinys, norintis keisti pasirinktą dalyką ar dalyko kursą, rašo prašymą Centro direktoriui;

178.3. direktorius įsakyme nurodo laiką, per kurį mokinys, susiderinęs su mokytoju, atsiskaito už nesimokyto pakeisto dalyko, dalyko kurso, pasirenkamojo dalyko, dalyko modulio programų skirtumą;

178.4. mokinys išlaiko pakeisto, nesimokyto dalyko, dalyko kurso (A) programos skirtumo įskaitą ne vėliau kaip per 1,5 mėneso po pusmečio pabaigos Įskaitos įvertinimas įskaitomas kaip pusmečio ar metinis įvertinimas. Įskaitų pažymiai, prie jų pažymint kursą raidėmis B – bendrasis, A – išplėstinis, įrašomi pirmame stulpelyje po pusmečio ar metinių pažymių;

178.5. keičiant dalyko kursą iš išplėstinio į bendrąjį, įskaitos laikyti nereikia, jei mokinį tenkina turimas pažymys;

178.6. mokinys, išlaikęs pakeisto dalyko, dalyko kurso, dalyko modulio, pasirenkamojo dalyko programos skirtumus, įrašomas į naujai pasirinkto dalyko sąrašus.

XIX.II. UGDYMO SRIČIŲ DALYKŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS

179. **Dorinį ugdymą** (tikyba ar etika) mokiniai renkasi laisvai, nepriklausomai nuo to, kurio dalyko mokinys mokėsi pagrindinėje mokykloje.

180. **Fizinio ugdymo organizavimas:**

180.1. sudaromos sąlygos visiems mokiniams pasirinkti jų pomėgius atitinkančias sporto šakas (sportinius šokius, krepšinį, tinklinį);

180.2. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai vertinami „įskaityta“ arba „neįskaityta“;

180.3. šios grupės mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriamas pagal gydytojų rekomendacijas ir atsižvelgiant į jų savijautą;

180.4. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą;

180.5. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo mokinių pasiekimai kūno kultūros pamokose vertinami 10 balų sistema, kaip ir pagrindinės fizinio pajėgumo grupės mokinių;

180.6. atleisti nuo kūno kultūros mokiniai privalo dalyvauti ir stebėti pamoką. Už šių mokinių saugumą atsako kūno kultūros mokytojai;

180.7. fiziniam ugdymui I ir II kurse naudojamos vidurinio ugdymo programoje fiziniam ugdymui nustatytos valandos;

180.8. III kurse fiziniam ugdymui skiriama 44 valandos (2 kreditai) 90 ir 110 kreditų apimties modulinėse profesinio mokymo programose;

180.9. modulinį profesinio mokymo programų (110 kreditų apimties) fiziniam ugdymui skirtos valandos, kurios, vadovaujantis 181.7. papunkčiu, liko nepanaudotos, paskirstomos mokyklos nuožiūra parinkto modulio kontaktinėms valandoms padidinti nekeičiant kreditų skaičiaus.

180.10. I ir II kursuose įskaitomos modulinėje profesinio mokymo programoje fiziniam ugdymui (fizinio aktyvumo reguliavimui) skirtos valandos taip:

180.10.1. Virėjo modulinė profesinio mokymo programa (M43101302) modulis „Sriubų, karštųjų patiekalų ir padažų gaminimas, jų apipavidalinimas ir kokybės vertinimas“ (2 kreditai – 44 val.);

180.10.2. Automobilių mechaniko modulinė profesinio mokymo programa (M43071604) modulis „Dyzelinių variklių maitinimo sistemų techninė priežiūra ir remontas“ (2 kreditai – 44 val.);

180.10.3. Apdailininko (statybininko) modulinė profesinio mokymo programa (M43073202) modulis „Dažymo darbai“ (2 kreditai – 44 val.).

181. Kalbų mokymo(-si) organizavimas:

181.1. lietuvių kalbos (gimtosios) mokiniai gali mokytis bendruoju arba išplėstiniu kursu;

181.2. išplėstiniu kursu mokoma laikinojoje grupėje, kurioje yra ne daugiau kaip 25 mokiniai.

181.3. Kalbos kultūros ir specialybės kalbos modulio programa integruojama į lietuvių kalbos ir literatūros dalyko programą.

182. Užsienio kalbų mokymo(-si) organizavimas:

182.1. mokiniai tęsia pradėtas mokytis pagrindinio ugdymo programoje kalbas pagal bendrąjį ar išplėstinį kursą;

182.2. mokosi vienos užsienio kalbos (anglų, vokiečių, prancūzų, rusų). Specialybės užsienio kalbą mokinys renkasi ir mokosi pagal užsienio kalbos (anglų, vokiečių, prancūzų, rusų) pasirinkimą.

183. Visų grupių mokiniams užtenka mokytis vienos užsienio kalbos (anglų, vokiečių, prancūzų ar rusų), tačiau mokiniai iš laisvai pasirenkamų valandų gali rinktis mokytis ir antrąją užsienio kalbą (anglų, vokiečių, prancūzų ar rusų) .

184. Jei mokinys nusprendžia mokytis tik vienos užsienio kalbos, jis renkasi vieną iš kalbų, kurių mokėsi pagal pagrindinio ugdymo programą.

185. Mokinys renkasi kursus, kurie atitinka kalbos mokėjimo lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis. Nustačius, kad mokinio pasiekimai yra B1 lygio – siūloma rinktis B2 lygio kursą, jei A2 – siūloma rinktis B1 lygio kursą, jei A1 lygio – siūloma rinktis A2 lygio kursą.

186. Gamtamokslinis ugdymas:

186.1. mokiniai renkasi vieną iš gamtos mokslų – biologiją, fiziką ar chemiją – bet gali rinktis ir du, tam naudodami pasirenkamųjų dalykų valandas;

186.2. Centras gali pasiūlyti mokiniams tą gamtos mokslą, kuris susijęs su jų pasirinkta specialybe.

186.3. Socialinis ugdymas: mokiniai renkasi vieną iš šių dalykų: istoriją, geografiją. Politologijos temos yra integruotos į istorijos ir geografijos dalykų programas.

187. Informacinės technologijos integruojamos į profesinio mokymo programos modulius.

188. Meninio ugdymo dalykai (grafinis dizainas, muzika, fotografija) yra pasirenkamieji.

189. Centras pasilieka galimybę koreguoti iki 25 procentų Bendruosiuose ugdymo planuose nustatyto ugdymo turinio.

XX. PROFESINIO MOKYMO PROGRAMŲ VYKDYMAS

190. Profesinio mokymo programų įgyvendinimas planuojamas vadovaujantis Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. V-482, mokymas organizuojamas mokykline ir pameistrystės forma.

191. 2019–2020 mokslo metais Centre vykdomos šios profesinio mokymo programos:

Eil. Nr.	Programos pavadinimas, valstybinis kodas	Kursas, grupė	Mokinių skaičius mokslo pradžioje metų
1.	Apskaitininko ir kasininko modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44041101	Pirmas, Ak-19 gr.	13
2.	Apskaitininko ir kasininko modulinė tęstinio profesinio mokymo programa, valstybinis kodas T 43041101	Pirmas, Ak-19-T	23
3.	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M43101302	Pirmas, Mr-19 gr.	16
4.	Automobilių mechaniko modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M43071604	Pirmas, Ar-19 gr.	25
5.	Apdailininko (statybininko) modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M43073202	Pirmas, As-19 gr.	25
6.	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas P21101303	Pirmas, Vr-19	17
7.	Siuvėjo modulinė tęstinio profesinio mokymo programa, valstybinis kodas T43072301	Pirmas, Sv-19	13
8.	Automobilių mechaniko modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44071601	Pirmas, Am-19 gr.	15
9.	Automobilių mechaniko modulinė tęstinio profesinio mokymo programa, valstybinis kodas T43071605	Pirmas, Am-19-T gr.	15
10.	Konditerio modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44101301	Pirmas, Ko-19	14
11.	Konditerio modulinė tęstinio profesinio mokymo programa, valstybinis kodas T43101302	Pirmas, Ko-19-T	12
12.	Maiso (mėsos, pieno, duonos) pramonės darbuotojo modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44072101	Pirmas, Mo-19 gr.	6
13.	Maisto (mėsos, pieno, duonos) pramonės darbuotojo modulinė tęstinio profesinio mokymo programa, valstybinis kodas T43072101	Pirmas, Mo-19-T	9
14.	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M43101302	Antras, Mr-18 gr.	17
15.	Apdailininko (statybininko) mokymo programa, valstybinis kodas 330073202	Antras, As-18 gr.	18
16.	Automobilių mechaniko mokymo programa, valstybinis kodas 330071606	Pirmas, Ar-18 gr.	21
17.	Viešbučio darbuotojo mokymo programa, valstybinis kodas 217101302	Antras, V-18 gr.	8
18.	Konditerio modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44101301	Antras, Ko-18	11
19.	Konditerio modulinė tęstinio profesinio mokymo programa, valstybinis kodas T43101302	Antras, Ko-18-T	20
20.	Virėjo modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M43101302	Trečias, Mr-17 gr.	21

21.	Apdailininko (statybininko) mokymo programa, valstybinis kodas 330073202	Trečias, As-17 gr.	18
22.	Automobilių mechaniko mokymo programa, valstybinis kodas 330071606	Antras, Ar-17 gr.	17
23.	Viešbučio darbuotojo mokymo programa, valstybinis kodas 217101302	Trečias, V-17 gr.	10
Iš viso:			364

192. Vidurinio ugdymo ir profesinio mokymo programų mokiniai mokosi pagal vidurinio ugdymo ir profesinio mokymo programų (2+1) mokymo planus. Profesijų mokymo planai tvirtinami Centro direktoriaus įsakymu.

193. Vidurinio ugdymo programos trukmė – 2 metai. Programos turinį sudaro privalomi mokytis dalykai, privalomai pasirenkami dalykai ar jų moduliai ir laisvai pasirenkami dalykai, dalykų moduliai, profesinio mokymo programos moduliai. Minimalus privalomų, privalomai ir laisvai pasirenkamų dalykų skaičius mokinio individualiame ugdymo plane ne mažiau 8, minimalus pamokų skaičius per savaitę – 30. Į privalomai pasirenkamų dalykų skaičių gali būti įtraukti ir profesinio mokymo dalykai (moduliai), vykdomi pirmame ir/arba antrame kurse.

194. Mokomųjų grupių mokymo planą sudaro:

194.1. bendrojo ugdymo dalykai;

194.2. profesijos mokymo dalykai;

194.3. neformalusis švietimas.

195. Mokinių praktinis mokymas organizuojamas Centro sektoriniuose centruose, laboratorijose, dirbtuvėse, Utenos miesto įmonėse, sudarant sutartis su įmonėmis ir firmomis, turinčiomis deramą bazę ir galinčiomis laiduoti šį mokymą.

196. Modulinės programos, vykdomos su vidurinio ugdymo programa, 110 kreditų įgyvendinimo trukmė 3 metai.

197. Profesijos praktiniam mokymui, išskyrus modulinės programos, iš viso skiriama 70 %, o teorijai – 30 % nuo bendro profesiniam mokymui skirtų valandų skaičiaus.

198. Baigiamajame kurse (išskyrus modulinės programos) skiriama baigiamoji praktika, kuri įgyvendinama įmonėje, įstaigoje, ūkininko ūkyje ar mokymo centre, jeigu yra atitinkanti darbo sąlygas bazė. Baigiamajai praktikai skiriama 15 savaičių esant 3 metų profesinio mokymo programos trukmės programos.

199. Baigiamoji praktika ištisinė. Ji atliekama baigus su praktika susijusius profesinio mokymo programos dalykus, leidžiama mokiniui, turinčiam šių dalykų patenkinamus pasiekimų įvertinimus.

200. Kompetencijų vertinimas yra profesinio mokymo sudedamoji dalis; joms vertinti skiriama viena savaitė.

201. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokoma pagal Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. ISAK-1953, naudojant profesijos mokymui skirtas valandas. Tęstinėse programose integruojama į kitus modulius. Esant galimybei, modulis įgyvendinamas prieš kvalifikaciją sudarančius kompetencijoms įgyti skirtus ir pasirenkamuosius modulius. Atitinkamos darbuotojų saugos ir sveikatos temos integruojamos į pirminio profesinio mokymo programų modulius taip sudarant sąlygas ugdyti saugos darbe prevencijos kultūrą ir gebėjimą pritaikyti prie kintančių technologijų bei siekiant parengti mokinius saugiai atlikti praktines ir darbo užduotis, pasirengti saugiam mokinių perėjimui į darbo rinką.

202. Įgyvendinant modulinių programų privalomuosius modulius praktiniam profesiniam mokymui skiriama ne mažiau kaip 70 procentų jų apimties.

203. Planuojant modulinių profesinio mokymo programų įgyvendinimą, jos pritaikomos darbo rinkos poreikiams, priimami sprendimai, kuriuos pasirenkamuosius modulius siūlyti pasirinkti mokiniams iš ne mažiau kaip 2 pasirenkamųjų modulių.

2019–2020 m.m. vykdomi šie pasirenkamieji moduliai

Eil. Nr.	Programos pavadinimas, kodas	Pasirenkamojo modulio pavadinimas	Pastabos
1.	Apskaitininko ir kasininko modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44041101	Mokesčių paskaičiavimas ir deklaravimas	
2.	Konditerio modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44101301	Šakočių gaminimas Desertų gamyba	
3.	Maiso (mėsos, pieno, duonos) pramonės darbuotojo modulinė profesinio mokymo programa, valstybinis kodas M44072101	Kulinarijos gaminių gamyba	

204. Modulinės programos kreditui skiriamos 27 valandos, iš kurių 22 – kontaktinės, skirtos užsiėmimams, konsultacijoms organizuoti ir mokymosi pasiekimams vertinti; 5 valandos – mokinių savarankiškam mokymuisi, kurios nėra tarifikuojamos e. dienyne.

205. Modulinėse programose, skirtose specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, kiekvieno modulio 1 kredito 27 val. valandos skiriamos kontaktiniam darbui, konsultacijoms ir mokymosi pasiekimams vertinti, savarankiškas mokymasis nėra planuojamas.

206. Įgyvendinant 90, 110 kreditų apimties modulines pirminio profesinio mokymo programas, išskyrus programas vykdomas kartu vidurinio ugdymo programa, pirmame kurse fizinio aktyvumo reguliavimui skiriama po 3 savaitines valandas ir mokinių fizinio aktyvinimo veiklos

baigiamos I kurse. II kurse mokiniai savo nuožiūra renkasi sporto būrelius, kitą fizinę, sveikos gyvensenos veiklą.

207. Tęstinio mokymo modulinėse programose kiekvieno modulio 1 kredito 18 valandų yra skiriama užsiėmimas, konsultacijoms organizuoti ir mokymosi pasiekimams vertinti, likusios 9 valandos skiriamos mokinių savarankiškam mokymuisi, kurios nėra tarifikuojamos.

208. Modolinių programų įgyvendinimo planavimo formos pateiktos 3–5 prieduose.

209. Įgyvendinant modulinės profesinio mokymo programas, moduluose integruojamų bendrųjų gebėjimų ugdymui skiriama ne mažiau 10 procentų bendro modulinei programai skirto laiko. Ugdomi mokinio visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimai: kritinis mąstymas, kūrybingumas, iniciatyvumas, problemų sprendimas, sprendimų priėmimas integruojant tai į atskirų profesinio mokymo modulių ugdymo turinį.

210. Ugdymas karjerai integruojamas į profesinio mokymo modulių pamokas. Ugdymo karjerai planas tvirtinamas direktoriaus įsakymu.

211. Modulinėse programose verslumo ugdymas integruojamas į modulių programas ir mokoma pagal atskirus planus.

212. Įgyvendinant baigiamąjį modulį „Įvadas į darbo rinką“, mokiniams, turintiems modulių, kurių mokėsi, patenkinamus mokymosi pasiekimų įvertinimus, skiriamas praktinis profesinis mokymas realioje darbo vietoje. Jei dėl objektyvių priežasčių praktinio profesinio mokymo negalima įgyvendinti realiojo darbo vietoje, jį galima įgyvendinti sektoriniame praktinio mokymo centre.

213. Civilinės saugos mokoma pagal Civilinės saugos mokymo programą profesinio mokymo įstaigoms, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2001 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 1497 „Dėl Civilinės saugos mokymo programos profesinio mokymo įstaigoms patvirtinimo“. Modulinėse programose civilinės saugos mokymui skiriamas atskiras modulis „Saugus elgesys ekstremaliose situacijose“. Civilinės saugos mokymo programa neįgyvendinama vykdant tęstinio profesinio mokymo programas.

214. Profesinis orientavimas vykdomas vadovaujantis Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-1090/A1-314 „Dėl Profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Ugdymo karjerai programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“. Ugdymas karjerai derinamas su kitomis profesinio mokymo teikėjo organizuojamomis profesinio orientavimo (karjeros) paslaugomis: informavimu (kartu su profesiniu veiklinimu) ir konsultavimu.

215. Modulinėse programose ugdymas karjerai ir verslumo ugdymas integruojami į modulius.

216. Neformaliojo švietimo programos rengiamos, atsižvelgiant į bendruosius valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro. Valandos nustatomos mokslo metams kiekvienai neformaliojo švietimo programai.

217. Profesinio mokymo programą organizuojant pameistrystės forma, Centre įgyvendinama ne mažiau kaip 20 ir ne daugiau kaip 50 procentų profesinio mokymo ar modulinės programos laiko. Kita jos dalis įgyvendinama pameistrinio darbo vietoje.

218. Įgyvendinant profesinio mokymo programas (išskyrus modulinės programos) mokiniui skiriama praktika darbo vietoje. Siunčiamas į praktiką mokinys turi būti baigęs su praktika susijusius profesinio mokymo programos dalykus ir turi turėti patenkinamus šių dalykų mokymosi pasiekimų įvertinimus.

219. Įgyvendinant modulinės programos, baigus vieną ar kelis modulius ir mokiniui turint patenkinamus jų mokymosi pasiekimų įvertinimus, paprastai skiriamas mokymas darbo vietoje, jį rekomenduojama įgyvendinti sektoriniame praktinio mokymo centre.

220. Įgyvendinant modulinės programos baigiamąjį modulį, mokiniai, turintys patenkinamus visų modulių mokymosi pasiekimų įvertinimus, siunčiami į įmonę, įstaigą, organizaciją, ūkininko ūkį mokytis darbo vietoje.

221. Mokomosios grupės praktikai (programose, kurios nėra sudarytos iš modulių) prižiūrėti Centras skiria atsakingą darbuotoją, kuriam skiria iki 5 kontaktinio darbo valandų per savaitę.

222. Modulių profesinio mokymo programų baigiamojo modulio „Įvadas į darbo rinką“ vykdymo priežiūrai profesinio mokymo teikėjas skiria atsakingą darbuotoją, kuriam nustato iki 15 kontaktinio darbo valandų per savaitę. Valandos skiriamos mokinių praktinio mokymo realioje darbo vietoje priežiūrai, analizei, aptarimui ir konsultacinei pagalbai.

223. Mokiniais, turintiems 18 metų, per savaitę gali būti skiriama 40 astronominių valandų (po 60 minučių) praktikos ar mokymo darbo vietoje (realioje) arba 40 akademinių valandų (po 45 minutes), jei praktika ar mokymas darbo vietoje įgyvendinami sektoriniame praktinio mokymo centre ar profesinio mokymo teikėjo praktinio mokymo bazėje.

224. Vadovaujantis Švietimo įstatymo 32 str. 2 dalimi ir Profesinio mokymo įstatymo 7 str. 1 dalimi, mokiniams, kurie mokosi pagal tęstinio profesinio mokymo programas, sudaromi lankstūs užsiėmimų grafikai, taikomos įvairios mokymo formos, užtikrinančios palankias šių asmenų mokymosi galimybes.

225. Mokinys, turintis nepatenkinamus metinius dalykų įvertinimus, atsiskaito už juos iki paskutinės einamųjų mokslo metų dienos. Po mokinio atsiskaitymo/neatsiskaitymo sprendimą dėl jo

tolesnio mokymosi, atsižvelgdamas į mokytojų siūlymus, priima direktorius. Mokinys, besimokantis pagal Profesinio mokymo programą, kartoti kurso nepaliekamasis.

226. Atsiskaitymui mokinys ruošiasi savarankiškai, užduotis mokinio atsiskaitymui rengia dalyko mokytojas.

227. Mokinio, kuris mokėsi pagal Profesinio mokymo programą kartu su bendrojo ugdymo programa, kėlimas į aukštesnį kursą vykdomas vadovaujantis Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio d. įsakymu Nr. ISAK-556:

227.1. keliamas į aukštesnį kursą pagal abi (bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo) programas;

227.2. keliamas į aukštesnį kursą pagal programą, kurios visų dalykų metiniai įvertinimai yra patenkinami ir savarankiškai (iki rugpjūčio 31 d.) atsiskaito už nepatenkinamus kitos programos dalykų įvertinimus;

227.3. keliamas į aukštesnį kursą pagal programą, kurios visų dalykų metiniai įvertinimai yra patenkinami.

228. Mokinys, turintis patenkinamus visų mokomųjų dalykų įvertinimus ir atlikęs ne mažiau kaip 2/3 baigiamosios praktikos (išskyrus modulines programas), laikomas baigusių profesinio mokymo programą, jam suteikiama teisė dalyvauti asmens įgytų kompetencijų vertinime.

229. Centras, formuodamas ugdymo turinį, gali didinti ar mažinti (perskirstyti) iki 15 procentų dalykui, ar moduliui mokytis skiriamų valandų skaičių. Valandos gali būti perskirstomos tarp keleto dalykų ar modulių ar tarp jų visų, užtikrinant mokinio patenkinamą mokymosi pasiekimų lygį ir įgyjamas kompetencijas.

230. Dalykams, moduliams skiriamas valandų skaičius nurodomas profesinio mokymo programos mokymo planuose (1 priedas).

231. Modulinės profesinio mokymo programos mokymosi pasiekimai apibendrinami baigus kiekvieną modulį. Į pusmečio mokymosi pasiekimų suvestinę įrašomi baigtų modulių įvertinimai. Jeigu modulį moko keli mokytojai, galutinį pasiekimų įvertinimą išveda daugiausia kontaktinių valandų turintis profesijos mokytojas. Dėl pateisinamų priežasčių laiku negalinčiam atsiskaityti už modulį mokiniui sudaromos sąlygos atsiskaityti Centre nustatyta tvarka.

232. Reaguojant į ekonomines ir socialines sąlygas, mokinių poreikius, Centre plėtojamos mokymosi galimybės mokiniams, derinantys darbą ir mokymąsi. Šias galimybes suteikia taikomas virtualus mobilumas VMA „Moodle“, kuris sudaro sąlygas dalį profesinio mokymo teorinių valandų teikti nuotoliniu būdu. Priklausomai nuo profesinio mokymo dalyko teorinių žinių sudėtingumo besimokančiojo konsultavimui gali būti skiriamos konsultacinės valandos.

233. Profesinio mokymo programai, vykdomai kartu su vidurinio ugdymo programa, vidurinio ugdymo programos dalykams įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per dvejus metus ir profesiniam mokymui skiriamos valandos:

Profesinio mokymo programoms (išskyrus modulines profesinio mokymo programas) 2019–2020 mokslo metais:

Dalykai	Valandų skaičius per dvejus metus	Valandų skaičius III kurse	Iš viso valandų I–III kursuose
Profesinis mokymas	-		
Profesinio mokymo programoms (išskyrus modulines profesinio mokymo programas)			2155
Teorinis ir praktinis mokymas			1555
Praktika		600	600
Bendrieji profesinio mokymo dalykai	-		230
Ekonomikos ir verslo pagrindai*			100
Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba*	34*		
Civilinė sauga	20		20
Profesijos informacinės technologijos*			70
Kūno kultūra arba kūno formavimas		40	40
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams	897	1488	2385
Neformalusis vaikų švietimas		220	

Vidurinio ugdymo programai:

Ugdymo sritys/Dalykai	Bendrojo ugdymo turiniui įgyvendinti (I–II kursuose)	Valandų skaičius per dvejus metus kursui / kalbos mokėjimo lygiui 2019–2020 mokslo metais		Skiriamas valandų skaičius III kurse	Iš viso valandų I–III kursuose
Dorinis ugdymas	2				
Tikyba		70			
Etika		70			
Kalbos					
Lietuvių kalba ir literatūra	8	280	350		
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį		

Užsienio kalba (anglų)	6	210	210		
Socialinis ugdymas	4				
Istorija		140	210		
Geografija		140	210		
Matematika	6	210	315		
Informacinės technologijos		70	140		
Gamtamokslinis ugdymas	4				
Biologija		140	210		
Fizika		140	245		
Chemija		140	210		
Meninis ugdymas***					
Muzika		140	210		
Grafinis dizainas		140	210		
Fotografija		140	210		
Kūno kultūra arba kūno formavimas	4				
Bendroji kūno kultūra		140	210		
Pasirinkta sporto šaka arba kūno formavimas		140	210		
Žmogaus sauga*	0,5*	18*			
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai					
Projektinė veikla/Brandos darbas		18			
Privalomieji bendrojo ugdymo dalykai 2019–2020 mokslo metais		34 (1190)			1190
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		210			

Pastabos: *integruojama į kito dalyko turinį.

234. Valandų paskirstymas modulinėms profesinio mokymo programoms

Modulinės programos dalies pavadinimas	Modulinei programai įgyvendinti skiriamų valandų skaičius		
	60 kreditų modulinei programai įgyvendinti	90 kreditų modulinei programai įgyvendinti	110 kreditų modulinei programai įgyvendinti
Modulinė profesinio mokymo progra (iš viso valandų)	1320	1980	2420
1. Privalomoji programos dalis, iš jos:	Ne mažiau 1210 valandų (55 kreditai)	Ne mažiau 1760 valandų (80 kreditų)	Ne mažiau 2200 valandų (93 kreditų)

1.1. Įvadas į profesiją	22 (1 kreditas)	22 (1 kreditas)	22 (1 kreditas)
1.2. Saugus elgesys ekstremaliose situacijose (Civilinė sauga)	22 valandos (1 kreditas)	22 valandos (1 kreditas)	22 valandos (1 kreditas)
1.3. Fizinis ugdymas (Fizinio aktyvumo reguliavimas)	22 (1 kreditas)	110 valandų (5 kreditai)	110 valandų (5 kreditai)
1.4. Darbuotojų sauga ir sveikata	44 (2 kreditai)	44 (2 kreditai)	44 (2 kreditai)
1.5. Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai	990 (45 kreditai)	1320 (45 kreditai)	1760 (80 kreditų)
1.6. Įvadas į darbo rinką (mokymasis darbo vietoje)	110 (5 kreditai)	220 (10 kreditų)	220 (10 kreditų)
2. Pasirenkamoji programos dalis	110 (5 kreditai)	220 (10 kreditų)	220 (10 kreditų)
3. Neformalus švietimas	(7 kreditai)	(8 kreditai)	(10 kreditai)

235. Valandų skaičius tęstinio profesinio mokymo modulinėms programoms (netaikoma specialiųjų ugdymosi poreikių dėl intelekto sutrikimo turinčių mokinių grupėms):

Modulinei programai įgyvendinti skiriamų kreditų ir valandų skaičius			
Modulinės programos dalies pavadinimas	50 kreditų modulinei programai įgyvendinti	70 kreditų modulinei programai įgyvendinti	90 kreditų modulinei programai įgyvendinti
Modulinė programa (iš viso valandų)	900	1260	1620
1. Privalomoji programos dalis, iš jos:	900 (50 kreditų)	1260 (70 kreditų)	1620 (90 kreditų)
1.1. Įvadas į profesiją	–	–	–
1.2. Saugus elgesys ekstremaliose situacijose (Civilinė sauga)	–	–	–
1.3. Fizinio aktyvumo reguliavimas (Kūno kultūra)	–	–	–
1.4. Darbuotojų sauga ir sveikata	36* (2 kreditai)	36* (2 kreditai)	36* (2 kreditai)
1.5. Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai	810 (45 kreditai)	1080 (60 kreditų)	1440 (80 kreditų)
1.6. Įvadas į darbo rinką (mokymas(is) darbo vietoje)	90 (5 kreditai)	180 (10 kreditų)	180 (10 kreditų)
2. Pasirenkamoji programos dalis	–	–	–
3. Neformalus švietimas	–	–	–

Pastabos:

*integruojama į kitus modulius.

236. Nuo 2018 m. rugsėjo 3 d. pradedamoms įgyvendinti tęstinio profesinio mokymo modulinėms programoms:

Modulinės programos dalies pavadinimas	50 kreditų modulinei programai įgyvendinti	70 kreditų modulinei programai įgyvendinti	90 kreditų modulinei programai įgyvendinti
Modulinė programa (iš viso valandų)	900	1260	1620
1. Privalomoji programos dalis, iš jos:	900 (50 kreditų)	1260 (70 kreditų)	1620 (90 kreditų)
1.1. Įvadas į profesiją	–	–	–
1.2. Saugus elgesys ekstremaliose situacijose (Civilinė sauga)	–	–	–
1.3. Fizinio aktyvumo reguliavimas (Kūno kultūra)	–	–	–
1.4. Darbuotojų sauga ir sveikata	36* (2 kreditai)	36* (2 kreditai)	36* (2 kreditai)
1.5. Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai	810 (45 kreditai)	1080 (60 kreditų)	1440 (80 kreditų)
1.6. Įvadas į darbo rinką (mokymas(is) darbo vietoje)	90 (5 kreditai)	180 (10 kreditų)	180 (10 kreditų)
2. Pasirenkamoji programos dalis	–	–	–
3. Neformalus švietimas	–	–	–

Pastabos:

*integruojama į kitus modulius.

237. Valandų skaičius trejų mokymosi metų trukmės profesinio mokymo programai, skirtai specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, baigusiems individualizuotas pagrindinio ugdymo programas, socialinių įgūdžių programas, adaptuotas pagrindinio ugdymo programas ar adaptuotas vidurinio ugdymo programas:

Dalykai	Iš viso valandų I–III kurse	Galimas valandų paskirstymas I–III kurse
1. Profesijos mokymas:		
1.1. Teorinis ir praktinis mokymas	2662	
1.2. Praktika	600	
2. Bendrieji profesinio mokymo dalykai:		
2.1. Civilinė sauga	20	
2.2. Ekonomikos ir verslo pagrindai	60	
2.3. Estetika	20	
2.4. Profesijos informacinės technologijos	40	

2.5. Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba	50	
2.6. Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	50	
2.7. Kūno kultūra	170	
Iš viso valandų profesinio mokymo programai	3672	1250/1250/1172
3. Neformalusis švietimas	240	

238. II Lietuvos kvalifikacijų lygio pirminio ir tęstinio modulinėms profesinio mokymo programoms, kurios buvo pradėtos įgyvendinti nuo 2018 m. rugsėjo 1 d.:

Modulinės programos dalies pavadinimas	30 kreditų modulinei programai įgyvendinti
Modulinei programai kartu su socialinių įgūdžių programa pirminiam profesiniam mokymui (iš viso valandų)	3375
Modulinei programai kartu su socialinių įgūdžių moduliais tęstiniam profesiniam mokymui (iš viso valandų)	1350
Modulinė programa (iš viso valandų)	810/540
1. Privalomoji programos dalis, iš jos:	675 (25 kreditai)/540 (20 kreditų)
1.1. Įvadas į profesiją (tik pirminiame profesiniame mokyme)	27 (1 kreditas)
1.2. Saugus elgesys ekstremaliose situacijose (Civilinė sauga) (tik pirminiame profesiniame mokyme)	27 (1 kreditas)
1.3. Fizinis ugdymas (tik pirminiame profesiniame mokyme)	27 (1 kreditas)
1.4. Darbuotojų sauga ir sveikata (tik pirminiame profesiniame mokyme)	54 (2 kreditai)
1.5. Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai	405 (15 kreditų)
1.6. Įvadas į darbo rinką (mokymas(is) darbo vietoje)	135 (5 kreditai)
2. Pasirenkamoji programos dalis (tik pirminiame profesiniame mokyme)	135 (5 kreditai)
3. Socialinių įgūdžių programa	
3.1. Socialinių įgūdžių programa, įgyvendinama kartu su pirminio profesinio mokymo programa	2565 (95 kreditai)
4. Neformalusis švietimas*	216 (8 kreditai)

* Vadovautis profesinio mokymo programoje nustatytu valandų skaičiumi, jei jis nesutampa su šioje lentelėje nurodytu skaičiumi, kai programos buvo pradėtos įgyvendinti skirtingais metais.

239. Socialinių įgūdžių ugdymo programą, suderinus metodinėje taryboje, tvirtina Centro direktorius.

240. Centras gali priimti sprendimus dėl profesinio mokymo dalykų programų apimties didinimo ar mažinimo iki 10 procentų numatytiems profesinio mokymo programos ir profesinio rengimo standarto reikalavimams pasiekti, nekeisdamas bendro profesinio mokymo programai skirtų valandų skaičiaus.

XXI. PROFESINIO MOKYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMNAS PAPILDOMO PRIĖMIMO, ORGANIZUOTO MOKSLO METŲ EIGOJE, METU PRIIMTIEMS MOKINIAMS

241. Mokiniai priimami mokytis į naujai sudaromas grupes.

242. Iki mokymo proceso pradžios vykdomų mokymo programų įgyvendinimo 2019/2020 m.m. planas papildomas naujai pradėdamų vykdyti mokymo programų mokymo planais.

243. Papildomai priimtų grupių mokymosi pradžia 2020 m. sausio 6 d.

244. Ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo mokslo metų pradžios pavieniai mokiniai iš bendrojo ugdymo programos, įgyvendinamos bendrojo ugdymo mokyklose, gali būti priimami į laisvas vietas vidurinio ugdymo kartu su profesinio mokymo programa ir mokomi jau sudarytose grupėse, vadovaujantis centro vykdomų mokymo programų įgyvendinimo 2019/2020 m.m. planu. Mokinio profesinio mokymo programos skirtumams išlyginti skiriamos konsultacijos, kurių trukmė ne mažiau 5 % nuo iki priėmimo įgyvendintos programos valandų.

SUDERINTA
Mokytojų tarybos posėdžio
2019 m. rugpjūčio 30 d.
protoliniu nutarimu Nr. PT- 4

SUDERINTA
Centro tarybos
2019 m. rugpjūčio 30 d.
protoliniu nutarimu Nr. CT-3

Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo
plano 2019–2020 mokslo metams
1 priedas

MOKINIŲ PAŽINTINĖS, KULTŪRINĖS, MENINĖS, KŪRYBINĖS VEIKLOS PLANAS

2019–2020 m. m. tikslas: padėti mokiniams suvokti savo tautos istorijos, kultūros, gamtos savitumą, puoselėti ir išlaikyti tautinę savimonę, puoselėti centro tradicijas, ugdyti mokinių fizines, menines ir kūrybines galias, socialinę atsakomybę.

Uždaviniai:

1. Sudaryti galimybes mokiniams pažinti savo gyvenamąją vietovę, regioną, šalį, jos papročius bei tradicijas, susipažinti su karjeros galimybėmis.
2. Įtraukti mokinius į kūrybines, neformaliojo švietimo, savanorystės veiklas.
3. Skatinti naujas pažinimo formas ir metodus.

Eil. Nr.	Veiklos pavadinimas	Atsakingi asmenys	Preliminari data	Pastabos
1.	Mokslo metų pradžios šventė	L. Baltuškienė	2019-09-02	
2.	Mokytojų dienos šventė	D. Šereikienė	2019-10-04	
3.	Pyragų diena	L. Navikienė	2019-11	
4.	Tolerancijos diena	V. Šiaudžionienė	2019-11	
5.	Kalėdų belaukiant	D. Šereikienė	2019-12	
7.	Pilietiškumo diena (skirta Vasario 16-ajai, Kovo 11-ajai)	G. Indriūnienė	2019-02 2019-03	
8.	Ekologinio ugdymo diena „MYLĖKIME GAMTĄ TAIP, KAIP JI MYLI MUS“	L. Baltuškienė	2019-04	
9.	Kūrybinių darbų diena (Mokinių darbų parodos, pristatymas ir aptarimas, dalyvavimas kūrybinėse dirbtuvėse (pakviestas svečias moko įvairių darbėlių)	L. Navikienė	2019-04	
10.	Atvirų durų diena, profesijų šventė	L. Navikienė	2020-04	
11.	Švaros akcija „Darom“	L. Baltuškienė	2020-04	
12.	Sporto ir sveikatingumo šventė	G. Indriūnienė	2019-09	
13.	Europos diena	N. Strelčiūnienė	2020-05	
14.	Edukacinei išvykai skirta diena („Pažinkime savo kraštą“)	L. Baltuškienė G. Indriūnienė	2020-06	
15.	Absolventų išleistuvės	L. Baltuškienė	2020-06	
16.	Parodų, muziejų ekspozicijų lankymas, dalyvavimas Utenos miesto renginiuose	Skyrių vedėjai, grupių vadovai, mokytojai	Pagal 2019–2020 m. m. renginių planus	
17.	Mokinių savanorystės, socialinės	Skyrių vedėjai	Pagal 2019–	

	pilietinės, kūrybinės veiklos projektai, akcijos.		2020 m. m. renginių planus	
17.	Pirmakursių krikštynos	Skyrių vedėjai	2019 m. lapkritis	

Centre vykdomų mokymo programų įgyvendinimo
plano 2019–2020 mokslo metams
2 priedas

UTENOS REGIONINIS PROFESINIO MOKYMO CENTRAS
Automobilių mechaniko specialybės_Ar-18_ grupės mokinio (-ės)

(vardas, pavardė)

INDIVIDUALUS UGDYMO PLANAS 2018/2019 ir 2019/2020 m. m.

Eil. Nr.	Dalykas		Nurodymai dėl pasirinkimo	Valandų skaičius per dvejus mokslo metus		Dalyko kursas ir savaitinių val. skaičius		Mokinio pasirinkimas nurodant savaitinių val. skaičių	
				Bendr. kursas (B)	Išplėst. kursas (A)	Bendr. kursas (B)	Išplėst. kursas (A)	Bendr. kursas (B)	Išplėst. kursas (A)
1.	Privalomai pasirenkami bendrojo ugdymo (branduolio) dalykai								
1.1	Dorinis ugdymas	Tikyba	Būtina pasirinkti 1-ą dalyką	70	X	1	X		X
		Etika		70		1			
1.2	Lietuvių kalba ir literatūra		Privalomas dalykas	280	350	4	5		
1.3	Užsienio kalba	1-oji _____	Būtina pasirinkti 1-ą dalyką	210		3			
		2-oji _____		210		3			
1.4	Socialinis ugdymas	Istorija	Būtina pasirinkti 1-ą dalyką	140	210	2	3		
		Geografija		140	210	2	3		
		Integruotas soc. mokslų kursas		140	X	2	X		X
1.5	Matematika		Privalomas dalykas	210	315	3	4,5		
1.6	Gamtamokslinis ugdymas	Biologija	Būtina pasirinkti 1-ą dalyką	140	210	2	3		
		Fizika		140	245	2	3,5		
		Chemija		140	210	2	3		
		Integruotas gamtos mokslų kursas		140	X	2	X		X
1.7	Kūno kultūra	Bendroji kūno kult.	Būtina pasirinkti 1-ą dalyką	207	280	3	4		
		Pasirinkta sporto šaka: sportiniai šokiai,		207	280	3	4		

		tinklinis, krepšinis							
1.8	Menai	Grafinis dizainas	Mokinys gali rinktis kaip pasirenkamąjį dalyką	140	210	2	3		
		Muzika		140	210	2	3		
		Fotografija		140	210	2	3		
2.	Mokinio laisvai pasirenkamas mokymo turinys								
2.1	Dalykų moduliai	Teksto kūrimas	Mokinys gali rinktis kaip pasirenkamąjį dalyką	40	0,5				
		Anglų kalbos vartojimas ir rašyba		40	0,5				
		Lygčių ir nelygybių sprendimas		40	0,5				
		Salės futbolas		20	0,25				
		Nacionalinio saugumo ir pasirengimo ekstremalioms situacijoms programa		40	0,5				
3.	Profesinio mokymo dalykai								
3.1	Technologijų dalykai	Vidaus degimo variklis	Privalomas specialybės dalykas	160					
		Transmisija ir važiuoklė	Privalomas specialybės dalykas	170					
		Informacinės technolog.	Privalomas dalykas	70					

Mokinio parašas _____

Užpildymo data _____

1.2. Pasirenkamieji moduliai										
Kėbulo techninė priežiūra ir remontas		+			+					
Automobilių elektroninių valdymo sistemų jutiklių ir valdiklių diagnostika			+					+		

